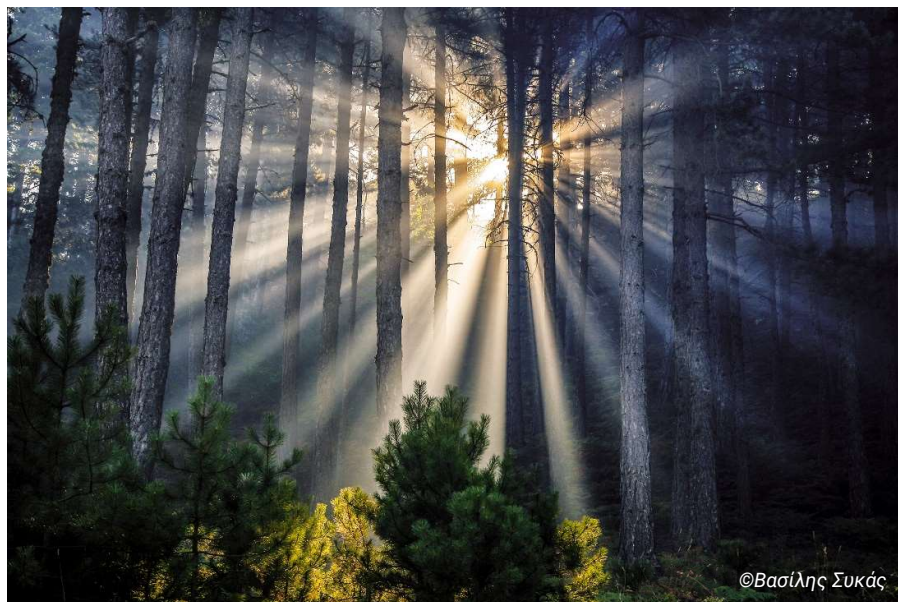

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εκπαιδευτικό και συνοδευτικό υλικό για τις
δράσεις του προγράμματος κατάρτισης και
ενδυνάμωσης ικανοτήτων των εμπλεκόμενων
μερών (2020-2021)

Παραδοτέο Δράσης C.5

WWF Ελλάς
Νοέμβριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Έκδοση	Ημερομηνία	Σημειώσεις - τροποποιήσεις
1	Νοέμβριος 2021	Αρχική έκδοση

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Ορφανού Β., Καλλιβωκά Ε., Μελισσουργός Γ. (2021). Εκπαιδευτικό και συνοδευτικό υλικό για τις δράσεις του προγράμματος κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων των εμπλεκόμενων μερών (2020-2021). Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης C.5. WWF Ελλάς, Αθήνα, 9 σελ. & 7 Παραρτήματα.

Suggested citation:

Orfanou V., Kallivoka E., Melissourgos Y. (2021). Capacity building material (2020-2021). LIFE-IP 4 NATURA: integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable of Action C.5. WWF Greece, Athens, pp. 9 & 7 Annexes.

Υπεύθυνος εταίρος της δράσης: WWF Ελλάς

Στη δράση συμμετέχουν οι ομάδες έργου των εταίρων:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Πανεπιστήμιο Πατρών
- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία
- Περιφέρεια Κρήτης
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Περιφέρεια Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- Πράσινο Ταμείο
- Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Η παρούσα έκδοση εκφράζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών της. Ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	ii
Summary	iii
1 Εισαγωγή	1
1.1 Το έργο LIFE-IP 4 NATURA	1
1.2 Η δράση C.5	2
2 Η υλοποίηση των δράσεων κατάρτισης	2
2.1 Δράσεις κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων (2020-2021)	2
2.2 Υλικό των δράσεων κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων	4
2.2.1 Υλοποίηση διαδικτυακών σεμιναρίων κατάρτισης (webinars)	4
2.2.2 Λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας τηλεκαίδεισης	4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα I	Ενημερωτικές επιστολές ΥΠΕΝ για το πρόγραμμα ενδυνάμωσης ικανοτήτων
Παράρτημα II	Επιστολές/ προσκλήσεις WWF Ελλάς για διαδικτυακά σεμινάρια
Παράρτημα III	Παρουσιάσεις διαδικτυακών σεμιναρίων
Παράρτημα IV	Συμμετέχοντες διαδικτυακών σεμιναρίων (ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΙΜΟ)
Παράρτημα V	Επιστολή/ πρόσκληση WWF Ελλάς για εγγραφή χρηστών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «Εδώ ζούμε»
Παράρτημα VI	Ηλεκτρονική πλατφόρμα «Εδώ ζούμε»
Παράρτημα VII	Εγγεγραμμένοι χρήστες ηλεκτρονικής πλατφόρμας «Εδώ ζούμε» (ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΙΜΟ)

SUMMARY

Action C.5 aims to improve the understanding and increase the knowledge of the main stakeholders of the Natura 2000 network, on the implementation of the Birds and Habitats Directives and the management of these protected areas.

This deliverable aims to briefly report on the training and capacity building actions implemented through Action C.5, and to provide an overview of the materials designed and used by the project team during the implementation of these actions.

During the last reporting period (November 2019- November 2021), online seminars (webinars) were organised for officers of competent authorities involved in the management of Natura 2000 sites in Greece, presenting “*The legal framework for the protection of biodiversity and Natura 2000 sites*”. In addition, the asynchronous e-learning platform has been launched, with three courses available on biodiversity and the legal framework for its protection, which have also been designed for officers of competent authorities involved in the management of Natura 2000 sites in Greece.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

1 Εισαγωγή

1.1 Το έργο LIFE-IP 4 NATURA

Το LIFE-IP 4 NATURA είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έργο LIFE (LIFE Integrated Project – LIFE-IP) που εγκρίνεται για την Ελλάδα και, παράλληλα, το μεγαλύτερο σε διάρκεια και χρηματοδότηση πρόγραμμα για τη φύση, που έχει λάβει ποτέ η χώρα. Για πρώτη φορά, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενσωματώνονται συνεκτικά, σε ένα ενιαίο πρόγραμμα, δράσεις οι οποίες καλύπτουν όλο το εύρος των παραμέτρων που σχετίζονται με την προστασία της φύσης: πολιτική, οικονομία, κοινωνία, και επιστημονική γνώση.

Αποτελεί το σημαντικότερο έργο των τελευταίων δεκαετιών για την προστασία της φύσης στην Ελλάδα. Δώδεκα εταίροι, υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώνουν τις δυνάμεις τους, δημιουργώντας μια «ασπίδα» για την ελληνική φύση, σχεδιάζοντας νέα εργαλεία προστασίας και διαχείρισης και αναδεικνύοντας τις ευκαιρίες που προσφέρει η αρμονική συνύπαρξη του ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον.

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA φιλοδοξεί να ενισχύσει συνολικά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τη συμμόρφωση της χώρας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη φύση. Αποτελεί την πρώτη ολοκληρωμένη και συντονισμένη πρωτοβουλία για την υλοποίηση του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας της χώρας για το δίκτυο Natura 2000 σε εθνικό, περιφερειακό, και τοπικό επίπεδο.

Συγκεκριμένα το έργο αποσκοπεί:

- στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων,
- στην ολοκληρωμένη διαχείριση του δικτύου Natura 2000,
- στην ενδυνάμωση των αρχών και υπηρεσιών που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη φύση,
- στην ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών Natura 2000,
- στην ευρεία ενημέρωση του ελληνικού κοινού αναφορικά με το δίκτυο Natura 2000 και τη σημασία του και στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών και την υιοθέτηση νοοτροπιών και συμπεριφορών θετικών απέναντι στις περιοχές Natura 2000,
- στην κινητοποίηση συμπληρωματικών χρηματοδοτήσεων για την επίτευξη των στόχων των οδηγιών για τη φύση στην Ελλάδα.

Το έργο συντονίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και σε αυτό συμμετέχουν έντεκα ακόμα εταίροι: το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το WWF Ελλάς, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, η Περιφέρεια Κρήτης, η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, η Περιφέρεια Αττικής, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, το Πράσινο Ταμείο, και ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ). Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Πράσινο Ταμείο.

1.2 Η δράση C.5

Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA, η ομάδα έργου του WWF Ελλάς, ως συντονιστής εταίρος της δράσης C.5 «Κατάρτιση και ενδυνάμωση ικανοτήτων των εμπλεκόμενων μερών (stakeholder capacity building)», έχει αναλάβει τον σχεδιασμό ενός στοχευμένου προγράμματος κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων για τις ομάδες των εμπλεκόμενων μερών σχετικά με τις περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα, καθώς και την υλοποίησή του σε επαναλαμβανόμενους κύκλους εφαρμογής, αξιολόγησης, και επαναδιαμόρφωσης.

Η δράση C.5 έχει ως κύριο στόχο την βελτίωση της κατανόησης και την επαύξηση των γνώσεων των κύρια εμπλεκόμενων μερών (δημοσίων αρχών και χρηστών) σχετικά με τις ανάγκες εφαρμογής των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους, και ειδικότερα τις ανάγκες διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα.

Η δράση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των οδηγιών για τη φύση στη χώρα μας, όπως προβλέπεται από τα μέτρα του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας 2014-2020. Υλοποιείται μέσω σεμιναρίων και εργαστηρίων δια ζώσης, ζωντανών διαδικτυακών συνεδριών, και ηλεκτρονικής ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης με χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Η στόχευση και το περιεχόμενο των επιμέρους δραστηριοτήτων, καθώς και το υλικό της κατάρτισης σχεδιάζονται με βάση τις αξίες και τις θέσεις των εμπλεκόμενων, με στόχο να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις ανησυχίες τους, αυξάνοντας το επίπεδο εμπειρογνομosύνης και γνώσης, και ταυτόχρονα προσφέροντας πρόσθετες πληροφορίες σε θέματα εφαρμογής των οδηγιών για τη φύση και διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 της Ελλάδας.

Την δράση υλοποιεί και συντονίζει το WWF Ελλάς με τη συμμετοχή του ΥΠΕΝ, του ΟΦΥΠΕΚΑ, του Πράσινου Ταμείου, της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, του Πανεπιστημίου Πατρών, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, ενώ επίσης συνδράμουν οι περιφερειακές αρχές-εταίροι του έργου (Περιφέρειες Κρήτης, Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης, Αττικής και Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας).

2 Η υλοποίηση των δράσεων κατάρτισης

Στο παρόν παραδοτέο παρουσιάζονται, συνοπτικά, οι δράσεις του προγράμματος κατάρτισης και ανάπτυξης ικανοτήτων για τους εμπλεκόμενους με τις περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα, που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα 2020-2021, και παρατίθενται τα σχετικά υλικά που σχεδιάστηκαν και χρησιμοποιήθηκαν από την ομάδα έργου κατά την υλοποίηση αυτών.

2.1 Δράσεις κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων (2020-2021)

Ο αρχικός σχεδιασμός, όπως περιγράφηκε στην Α' έκθεση για την κατάρτιση και ενδυνάμωση ικανοτήτων εμπλεκόμενων μερών (Παραδοτέο Δράσης C.5, Νοέμβριος 2019), περιλάμβανε την έναρξη των δράσεων κατάρτισης στις τέσσερις περιοχές που συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο,

καθώς και την έναρξη λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας τηλεκαίδευσης, κατά το πρώτο μισό της β' φάσης του έργου.

Ωστόσο, οι υγειονομικοί περιορισμοί που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, οδήγησαν σε αλλαγή του πλάνου υλοποίησης της Δράσης C.5. Έτσι, η έναρξη των δράσεων κατάρτισης μεταφέρθηκε για το 2021, και κατά το διάστημα που προηγήθηκε δόθηκε μεγαλύτερο βάρος στον σχεδιασμό και την προετοιμασία του υλικού κατάρτισης και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκπαίδευσης.

Όπως χαρακτηριστικά αποτυπώνεται στους πίνακες που ακολουθούν, το πρόγραμμα κατάρτισης διαρθρώνεται σε δύο κύριες κατηγορίες δράσεων: (i) ζωντανά διαδικτυακά σεμινάρια κατάρτισης, και (ii) ηλεκτρονική πλατφόρμα τηλεκαίδευσης. Η σύντομη περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης, καθώς και τα υλικά παρουσιάζονται ξεχωριστά για κάθε κατηγορία στην επόμενη ενότητα.

Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν κατά την β' φάση του έργου είναι οι ακόλουθες.

Σεμινάρια/ εργαστήρια κατάρτισης	Υλοποίηση	Stakeholders
1 ^{ος} κύκλος webinars με θέμα «Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και τις περιοχές Natura 2000»	5 webinars, Ιούνιος-Ιούλιος 2021	Στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000, στις 3 περιφέρειες και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση που συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο
2 ^{ος} κύκλος webinars με θέμα «Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και τις περιοχές Natura 2000»	5 webinars, Νοέμβριος 2021	Στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000, στις υπόλοιπες 8 περιφέρειες και 6 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας

Ηλεκτρονική πλατφόρμα τηλεκαίδευσης «Εδώ ζούμε»	Υλοποίηση	Stakeholders
Μάθημα «Βιοποικιλότητα και δίκαιο»	Έναρξη λειτουργίας πλατφόρμας (Ιούλιος 2021)	Στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000 σε όλη τη χώρα
Μάθημα «Διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας»	Έναρξη λειτουργίας πλατφόρμας (Ιούλιος 2021)	Στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000 σε όλη τη χώρα
Μάθημα «Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας, με έμφαση στο δίκτυο Natura 2000»	Έναρξη λειτουργίας πλατφόρμας (Ιούλιος 2021)	Στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000 σε όλη τη χώρα

Εδώ ζούμε
Natura 2000

2.2 Υλικό των δράσεων κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων

2.2.1 Υλοποίηση διαδικτυακών σεμιναρίων κατάρτισης (webinars)

Διαδικασία προετοιμασίας και υλοποίησης

Αναλυτικότερα, τα webinars απευθύνονται σε στελέχη δημόσιων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000. Το θέμα των σεμιναρίων που υλοποιήθηκαν είναι «*Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και τις περιοχές Natura 2000*». Ο εντοπισμός των εμπλεκόμενων βασίστηκε στη χαρτογράφηση που πραγματοποιήθηκε κατά τη Δράση Α.4. Στη συνέχεια, αναζητήθηκαν και καταγράφηκαν λεπτομερή στοιχεία επικοινωνίας όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών σε όλες τις Περιφέρειες και Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας, έως το επίπεδο των Προϊσταμένων Τμημάτων. Ως αποτέλεσμα αυτής της καταγραφής, επικαιροποιήθηκε και εξειδικεύτηκε περαιτέρω η αρχική καταγραφή των εμπλεκόμενων.

Για την ενημέρωση σχετικά με την έναρξη των σεμιναρίων εστάλη επιστολή από το ΥΠΕΝ, την οποία ακολούθησε πρόσκληση του WWF Ελλάς για την εγγραφή των ενδιαφερομένων στα σεμινάρια. Συνολικά η επιστολή και η πρόσκληση εστάλησαν σε περίπου 1.200 παραλήπτες σε διάφορα επίπεδα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών. Περίπου 400 στελέχη υπηρεσιών εκδήλωσαν ενδιαφέρον και τελικά 306 άτομα, και από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, παρακολούθησαν τα 10 webinars που πραγματοποιήθηκαν. Η υλοποίηση των webinars έγινε σε 2 κύκλους: 5 webinars κατά του μήνες Ιούνιο και Ιούλιο 2021 και 5 ακόμα τον Νοέμβριο 2021.

Μετά από κάθε σεμινάριο, εστάλη σε όλους τους συμμετέχοντες η παρουσίαση καθώς και βεβαίωση παρακολούθησης. Επιπλέον, στο τέλος κάθε σεμιναρίου ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να το αξιολογήσουν μέσω σύντομου ανώνυμου ερωτηματολογίου. Η αξιολόγηση αυτή παρουσιάζεται στο παραδοτέο της υπο-δράσης D.1.2 («Α' έκθεση για την παρακολούθηση της κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων εμπλεκόμενων μερών», Νοέμβριος 2021).

Υλικό διαδικτυακών σεμιναρίων κατάρτισης

Το σχετικό υλικό περιλαμβάνει τα ακόλουθα και παρατίθεται στα αντίστοιχα Παραρτήματα:

- Ενημερωτική επιστολή του ΥΠΕΝ για κάθε κύκλο σεμιναρίων (Παράρτημα I)
- Επιστολή/ πρόσκληση του WWF Ελλάς για κάθε κύκλο σεμιναρίων (Παράρτημα II)
- Παρουσίαση κάθε κύκλου σεμιναρίου (Παράρτημα III)
- Λίστες συμμετεχόντων για κάθε σεμινάριο (Παράρτημα IV)

2.2.2 Λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης

Στόχοι και λειτουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα τηλεκπαίδευσης «Εδώ ζούμε» στοχεύει στη βελτίωση της κατανόησης του θεωρητικού και νομικού πλαισίου, αλλά και πρακτικών θεμάτων εφαρμογής και διαχείρισης των περιοχών Natura 2000 της Ελλάδας. Η πρόσβαση στην πλατφόρμα γίνεται μέσω του συνδέσμου: <https://edozoume.gr/e-learning>.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

Με βάση την ανάλυση εμπλεκόμενων και αναγκών κατάρτισης (όπως προέκυψαν από τη Δράση Α.4 «Χαρτογράφηση και ανάλυση των εμπλεκόμενων μερών»), πραγματοποιήθηκε ο σχεδιασμός του προγράμματος κατάρτισης, η εξειδίκευση των κοινών-στόχων, και η επιλογή των θεματικών ενότητων. Η αναλυτική περιγραφή, κατηγοριοποίηση και ανάλυση των κοινών-στόχων παρουσιάζεται στο αντίστοιχο παραδοτέο της Δράσης C.5.

Για τις ανάγκες σχεδιασμού και υλοποίησης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας τηλεκαπαίδευσης, οι εμπλεκόμενοι – χρήστες της πλατφόρμας διακρίνονται σε δύο ευρείες ομάδες:

1. στελέχη δημοσίων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα σε περιοχές Natura 2000, ή
2. χρήστες των περιοχών με οικονομικό ενδιαφέρον σε περιοχές Natura 2000, και μέλη της κοινωνίας των πολιτών.

Το εκπαιδευτικό υλικό διαμορφώνεται με βάση τις ανάγκες ενημέρωσης και κατάρτισης των επιλεγμένων κοινών-στόχων, και προσφέρεται σαν ολοκληρωμένη πρόταση κατάρτισης ανάλογα με την ομάδα στην οποία ανήκει ο κάθε εκπαιδευόμενος. Παρουσιάζεται με έναν ενδιαφέροντα, εύληπτο, και θεματικά οργανωμένο τρόπο, και περιλαμβάνει κείμενο, βίντεο, συμπληρωματικό υλικό, και παραπομπές σε εξωτερικές σελίδες για επιπρόσθετες πληροφορίες.

Καθώς το σύνολο του υλικού διατίθεται ελεύθερα σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, ο αντίκτυπος του συγκεκριμένου μέσου υπερβαίνει το κοινό που δραστηριοποιείται στα γεωγραφικά όρια των περιφερειακών αρχών οι οποίες συμμετέχουν ως εταίροι στο έργο (και καλύπτουν ήδη σχεδόν το ένα τέταρτο των περιοχών Natura 2000 της χώρας). Συγχρόνως, καθώς το πρόγραμμα κατάρτισης σχεδιάζεται έτσι ώστε, κατ' αρχήν, να καλύπτονται ορισμένες βασικές και αλληλοσυνδεδεμένες πτυχές της εφαρμογής των οδηγιών για τη φύση με έμφαση στο δίκτυο Natura 2000, αναμένεται η παρακολούθηση των επιμέρους μαθημάτων να είναι ευρύτερη από ό,τι προσδιορίζει το ειδικότερο ενδιαφέρον των ποικίλων κοινών-στόχων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, σε συνδυασμό και με την χρονική ευελιξία που προσφέρεται ως προς την παρακολούθηση των μαθημάτων, αναμένεται ότι ο συνολικός αριθμός χρηστών θα είναι διευρυνμένος, επιτυγχάνοντας για την πλατφόρμα τον μέγιστο δυνατό αντίκτυπο.

Η δοκιμαστική λειτουργία της πλατφόρμας ξεκίνησε το 2020 με δύο κύκλους δοκιμών από στελέχη του WWF Ελλάς και στελέχη των ομάδων έργου των εταίρων του LIFE-IP 4 NATURA. Η επίσημη λειτουργία της ξεκίνησε το 2021. Στην πρώτη φάση λειτουργίας, το διαθέσιμο υλικό περιλαμβάνει 3 μαθήματα σχετικά με τη βιοποικιλότητα και το νομικό πλαίσιο για την προστασία της, όπως φαίνεται ακολούθως. Πρόκειται για μαθήματα που απευθύνονται σε στελέχη δημοσίων υπηρεσιών και φορέων με αρμοδιότητα στις περιοχές Natura 2000.

Μάθημα	Ενότητες	Κεφάλαια	Ερωτηματολόγια ανακεφαλαίωσης	Ερωτηματολόγια αξιολόγησης πλατφόρμας
Βιοποικιλότητα και δίκαιο	2	5	2	1
Διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας	2	4	2	1
Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας, με έμφαση στο δίκτυο Natura 2000	7	23	7	1

Υλικό ηλεκτρονικής πλατφόρμας

Το σχετικό υλικό, το οποίο είναι ειδικά διαμορφωμένο ως προς τη δομή και τη λειτουργικότητά του με βάση τα χαρακτηριστικά της πλατφόρμας (και που, στο σύνολό του, είναι διαθέσιμο αποκλειστικά online), περιλαμβάνει τα ακόλουθα και παρατίθεται στα αντίστοιχα Παραρτήματα:

- Επιστολή/ πρόσκληση του WWF Ελλάς για την εγγραφή χρηστών στην πλατφόρμα (Παράρτημα V),
- Ενδεικτικές εικόνες από την αρχική σελίδα, τα διάφορα μενού, το εκπαιδευτικό περιβάλλον, τα μαθήματα, τα ερωτηματολόγια, καθώς και τη βεβαίωση παρακολούθησης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (Παράρτημα VI),
- Λίστα εγγεγραμμένων χρηστών έως τον Νοέμβριο 2021 (Παράρτημα VII).

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)

Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Παράρτημα III: Παρουσιάσεις διαδικτυακών σεμιναρίων

Εκπαιδευτικό και συνοδευτικό υλικό για τις δράσεις του προγράμματος κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων των εμπλεκόμενων μερών (2020-2021)

Παραδοτέο Δράσης C.5

WWF Ελλάς
Νοέμβριος 2021

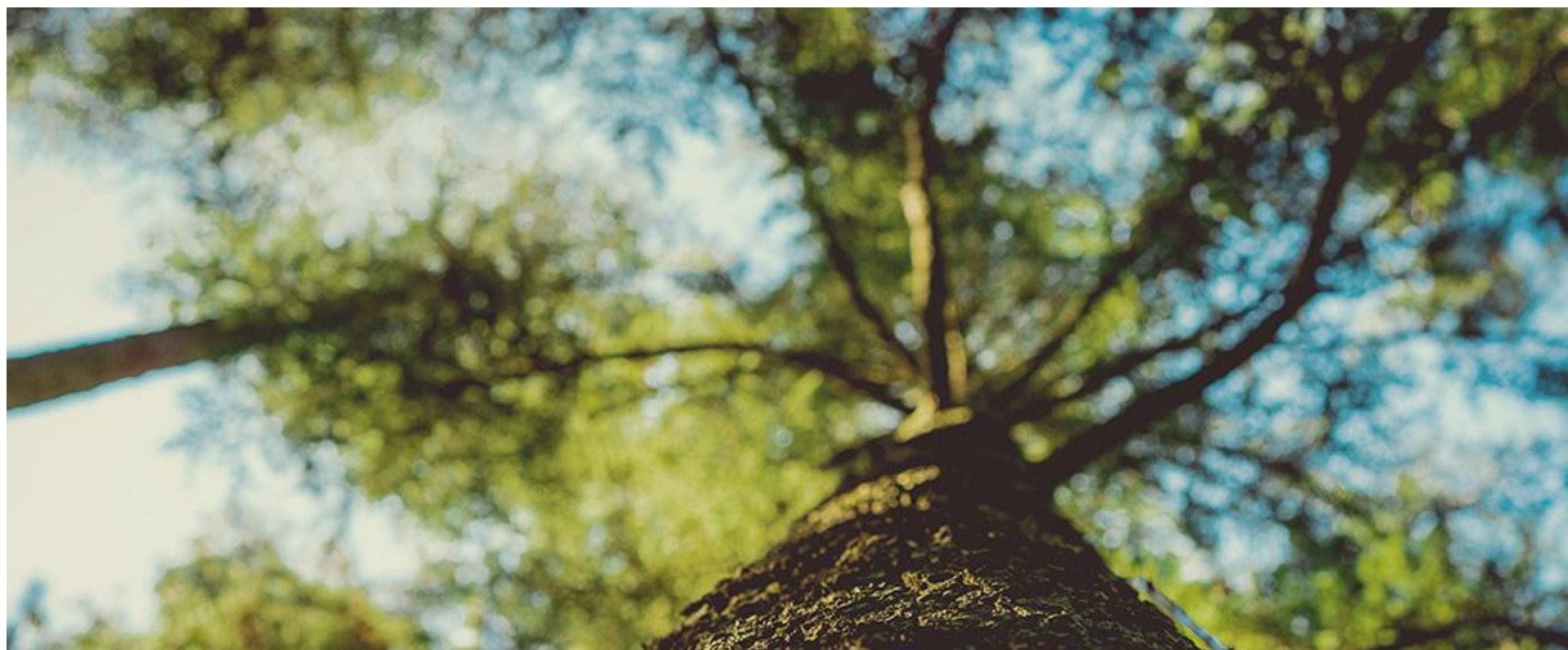

Παρουσίαση Νοεμβρίου 2021 (επικαιροποιημένη)

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και τις περιοχές Natura 2000

Διαδικτυακό σεμινάριο στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP 4 NATURA
16 Νοεμβρίου 2021

Δημιουργία περιεχομένου & υλοποίηση διαδικτυακού σεμιναρίου:

Σοφία Κόπελα, Εύα Καλλιβωκά, Βασιλική Ορφανού, Γιώργος Μελισσουργός

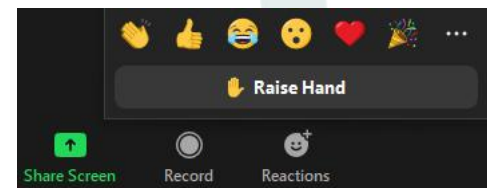
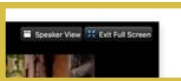
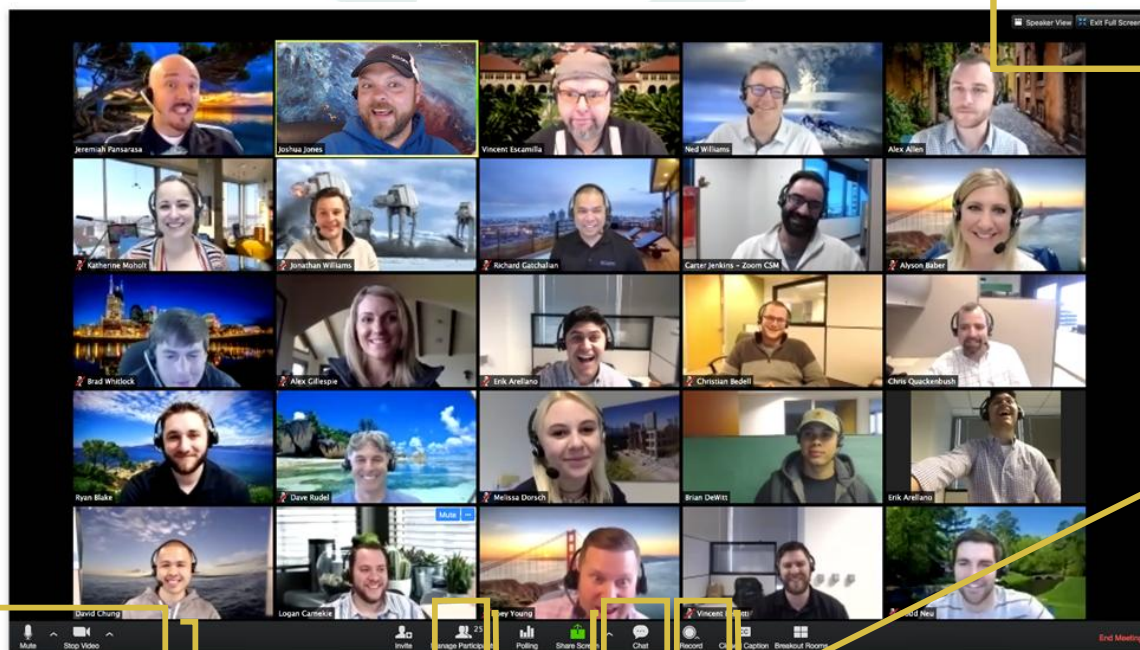
©WWF Ελλάς 2021

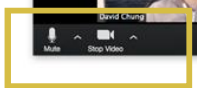

Καλωσήρθατε ...και μικρή τεχνική εισαγωγή

Speaker view/
Gallery view

Raise hand

Mute/ unmute
Start/ stop video

Chat

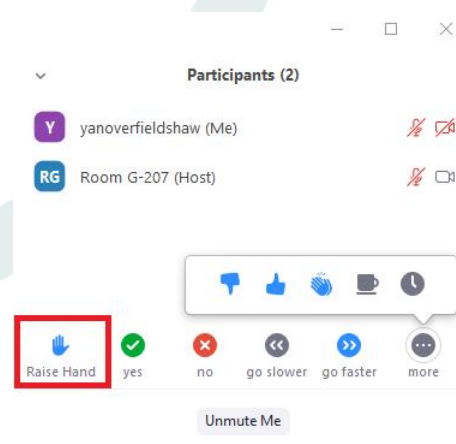

Reactions

Raise hand

Participants

Εισαγωγή

Το έργο LIFE-IP 4 NATURA

- «Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα»
- 12 εταίροι
(Συντονιστής το ΥΠΕΝ, και επιπλέον Πανεπιστήμιο Πατρών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, WWF Ελλάς, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Περιφέρεια Κρήτης, Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Περιφέρεια Αττικής, ΑΠΔ Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, Πράσινο Ταμείο, ΟΦΥΠΕΚΑ)
- Διάρκεια 8 έτη (2017-2025)
- Ενίσχυση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα και συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για τη φύση
- Ολοκληρωμένη και συντονισμένη πρωτοβουλία για την υλοποίηση του ΠΔΠ για το δίκτυο Natura 2000
- Ενδεικτικές δράσεις: εκπόνηση και υλοποίηση σχεδίων δράσης ειδών και οικοτόπων, πιλοτική εφαρμογή ΣΔ σε επιλεγμένες περιοχές, χαρτογράφηση και αξιολόγηση οικοσυστημικών υπηρεσιών κ.α.

Εισαγωγή

Το πρόγραμμα ενδυνάμωσης ικανοτήτων

- **Στόχος του είναι η επαύξηση των γνώσεων και η βελτίωση της κατανόησης** θεμάτων όπως:
 - το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας,
 - η εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών για τη φύση,
 - η δέουσα εκτίμηση για έργα και δραστηριότητες σε περιοχές Natura 2000, και
 - η διαχείριση των περιοχών Natura 2000 της Ελλάδας
- Βασίζεται σε χαρτογράφηση εμπλεκομένων και σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις γνώσεις, τις απόψεις και τις ανάγκες κατάρτισής τους
- Περιλαμβάνει δράσεις ενημέρωσης, διαδικτυακά και δια ζώσης σεμινάρια, ηλεκτρονική ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, καθώς και δράσεις εξοικείωσης με νέα εργαλεία
- Οι δράσεις θα συνεχιστούν μέχρι και την ολοκλήρωση του έργου (2025)

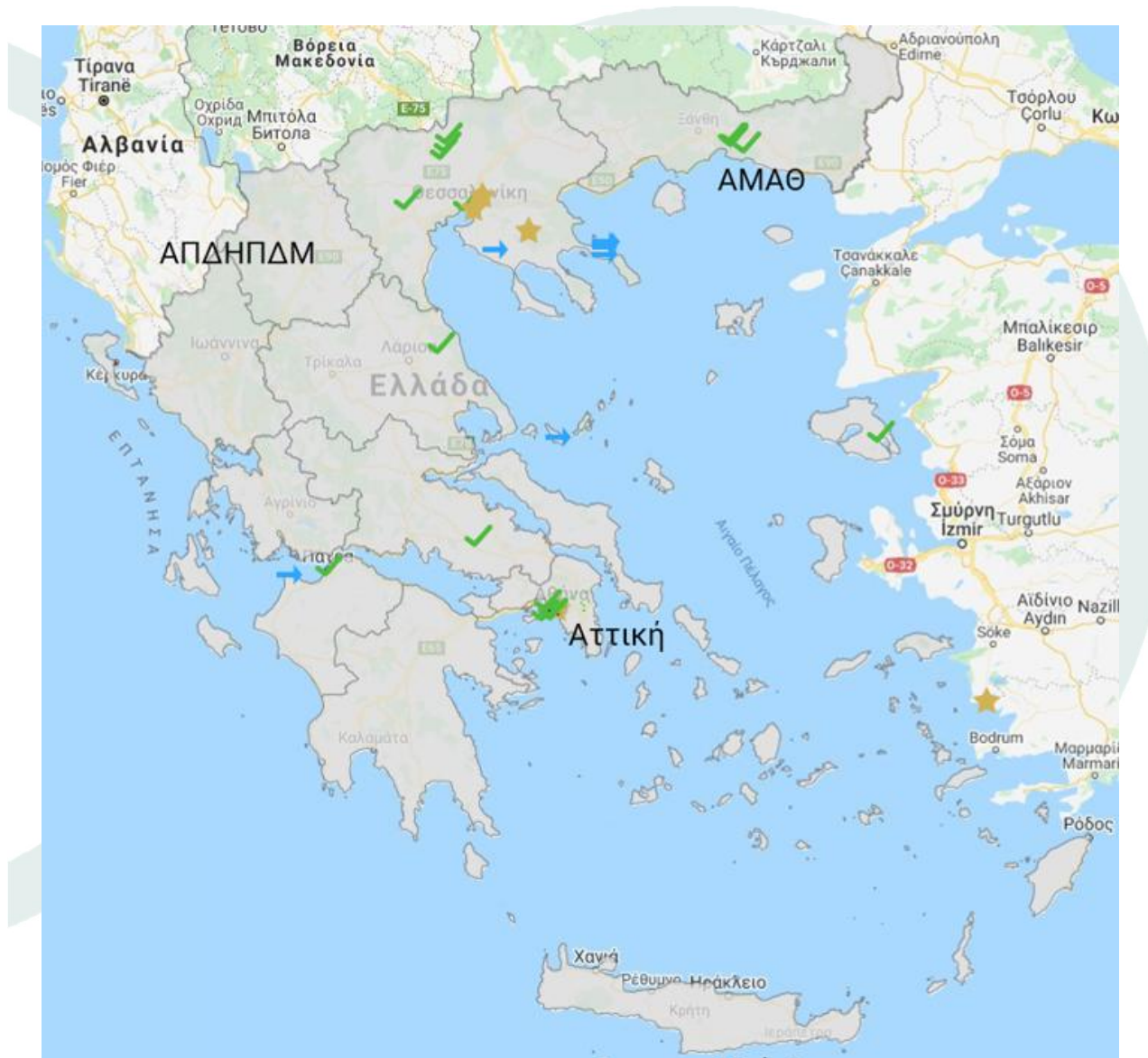
Εισαγωγή Σύντομη γνωριμία

Δείξε μας που βρίσκεσαι στην Ελλάδα!

The screenshot shows a remote control interface for a presentation. At the top, a green bar displays "You are viewing Eva Kallivoka's screen". Below it, a "View Options" menu is open, listing "Zoom Ratio", "Fit to Window", "Request Remote Control", "Annotate", "Side-by-side mode", and "Stop Participant's Sharing". A red box highlights the "View Options" menu, and another red box highlights the "Annotate" option. A red arrow points from "Annotate" to a toolbar at the bottom. In the toolbar, the "Stamp" icon is highlighted with a red box, and a sub-menu is open below it, showing icons for arrow, checkmark, X, star, heart, and question mark. The "Clear" icon in the toolbar is also highlighted with a red box.

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και το δίκτυο Natura 2000

Στόχοι σεμιναρίου

Μέρος I

- Τα βασικά για τη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο
- Γνωριμία με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις περιοχές Natura 2000
 - Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την προστασία της βιοποικιλότητας
 - Οι ευρωπαϊκές οδηγίες για τη φύση, και οι βασικές υποχρεώσεις που προκύπτουν για τα κράτη μέλη
 - Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους

Μέρος II

- Εξοικείωση με το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας
 - Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών: Κατηγορίες ΠΠ & Εργαλεία διαχείρισης
 - Προστασία ειδών
 - Διακυβέρνηση προστατευόμενων περιοχών: ν. 4685/2020 & ΟΦΥΠΕΚΑ
- Κατανόηση της αλληλεπίδρασης και των διασυνδέσεων της διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής έννομης τάξης για την προστασία της βιοποικιλότητας

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και το δίκτυο Natura 2000

Στόχοι σεμιναρίου

Μέρος I

- Τα βασικά για τη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο
- Γνωριμία με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις περιοχές Natura 2000
 - Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την προστασία της βιοποικιλότητας
 - Οι ευρωπαϊκές οδηγίες για τη φύση, και οι βασικές υποχρεώσεις που προκύπτουν για τα κράτη μέλη
 - Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους

Μέρος II

- Εξοικείωση με το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας
 - Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών: Κατηγορίες ΠΠ & Εργαλεία διαχείρισης
 - Προστασία ειδών
 - Διακυβέρνηση προστατευόμενων περιοχών: ν. 4685/2020 & ΟΦΥΠΕΚΑ
- Κατανόηση της αλληλεπίδρασης και των διασυνδέσεων της διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής έννομης τάξης για την προστασία της βιοποικιλότητας

Βιοποικιλότητα Ορισμός

Ως «**βιολογική ποικιλότητα**» (biological diversity) νοείται η ποικιλία των ζώντων οργανισμών κάθε προέλευσης περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, χερσαίων, θαλασσίων και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Περιλαμβάνει την ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ ειδών και μεταξύ οικοσυστημάτων.

(Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα, Ρίο ντε Τζανέιρο 1992)

- Η ποικιλία όλων των μορφών ζωής στη Γη
- Διαφορετικά επίπεδα, αναπόσπαστα τμήματα ενός ενιαίου συνόλου
- Αλλάζει με το πέρασμα του χρόνου

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Περιβαλλοντικό δίκαιο

Επίπεδα και διασυνδέσεις

Σύνολο κανόνων δικαίου που αποσκοπούν **στην προστασία του περιβάλλοντος** μέσω

§ της ρύθμισης της συμπεριφοράς των μελών μιας κοινότητας, η δραστηριότητα των οποίων **ενδέχεται να έχει βλαπτικές συνέπειες στο περιβάλλον**, αλλά και

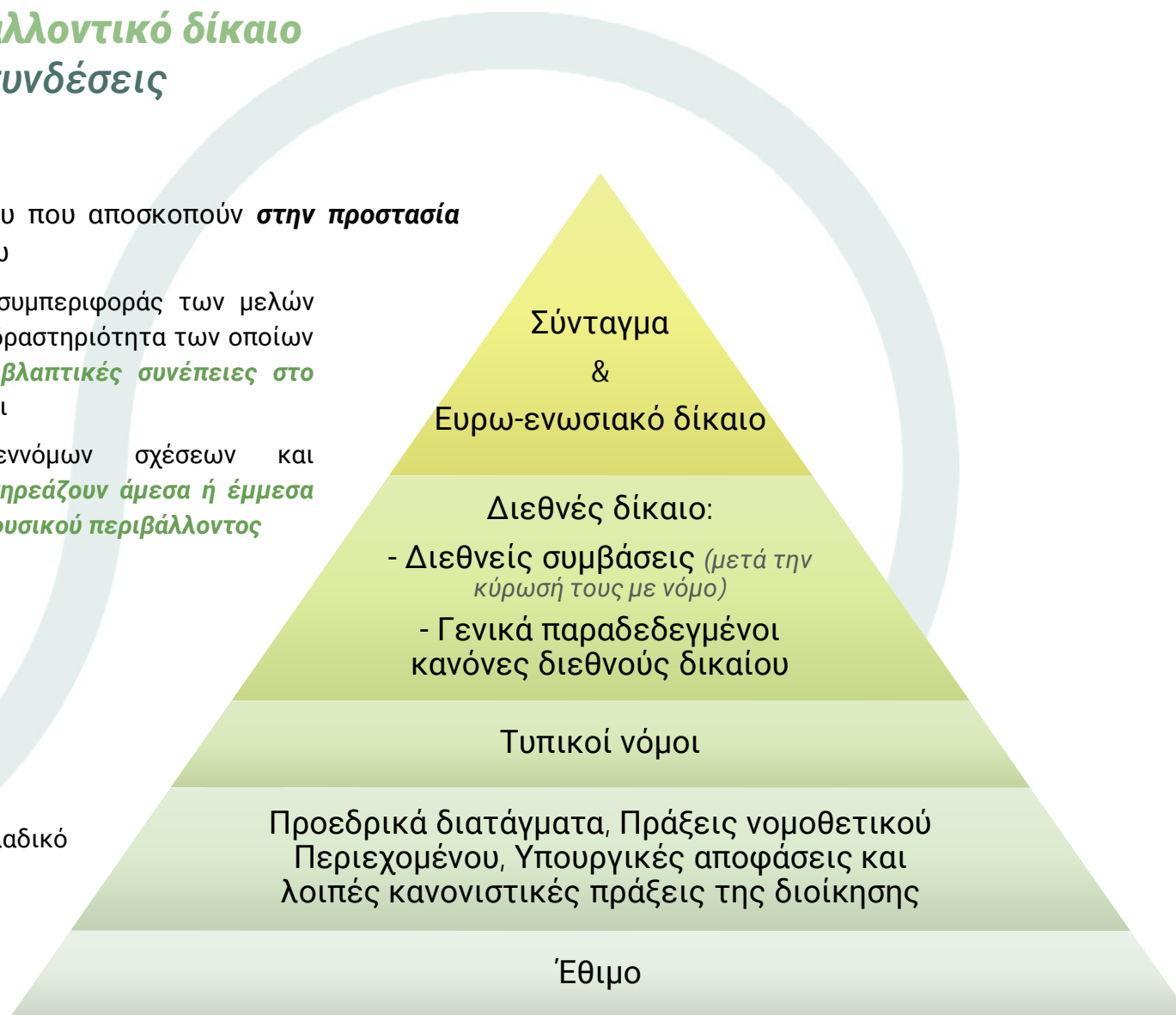
§ της ρύθμισης εννόμων σχέσεων και διαδικασιών που **επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος**

ü Πολυεπίπεδο

ü Διεπιστημονικό

ü Τεχνικό

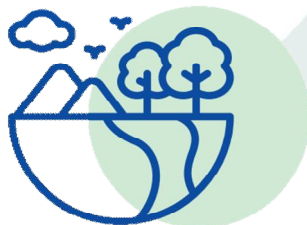
ü Πολυτομεακό /διακλαδικό

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την προστασία της βιοποικιλότητας 2030

1^{ος} άξονας δράσεων και δεσμεύσεων: προστασία και διατήρηση της φύσης

- Ενσωμάτωση **30% της χερσαίας και 30% της θαλάσσιας** έκτασης της ΕΕ σε π.π., και εξασφάλιση **οικολογικών διαδρόμων**
- **Αυστηρή προστασία τουλάχιστον του 1/3 των π.π.** της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πρωτογενών και των αρχέγονων δασών, δηλαδή το **10%** της συνολικής κάλυψης των π.π.
- **Αποτελεσματική διαχείριση** όλων των π.π. με τον καθορισμό **σαφών στόχων** και **μέτρων διατήρησης** και την **παρακολούθησή** τους

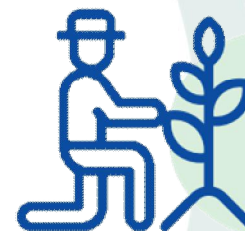

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την προστασία της βιοποικιλότητας 2030

2^{ος} άξονας δράσεων και δεσμεύσεων: αποκατάσταση υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων, μείωση των πιέσεων στη βιοποικιλότητα

- Νέο θεσμικό πλαίσιο για την **αποκατάσταση των οικοσυστημάτων**, με δεσμευτικούς στόχους
- Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ή της τάσης της για >30% των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών της Ευρώπης που **δεν βρίσκονται σε ικανοποιητική κατάσταση**

Πείτε μας τη γνώμη σας

Σύμφωνα με την εμπειρία σας, ποια είναι η μεγαλύτερη πίεση/απειλή για τη βιοποικιλότητα στην Ελλάδα;

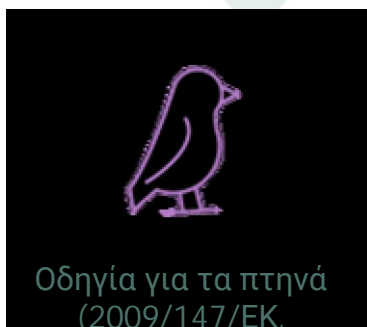
- Παραγωγικές δραστηριότητες και πρακτικές (π.χ. γεωργία, κτηνοτροφία)
- Κατασκευή έργων υποδομής και δόμηση (για τουριστική ανάπτυξη / κατοικία)
- Ρύπανση
- Κλιματική αλλαγή
- Υπέρ-εκμετάλλευση φυσικών πόρων και ειδών
- Εισβλητικά ξενικά είδη

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Επισκόπηση των δύο οδηγιών για τη φύση – Γενικοί στόχοι

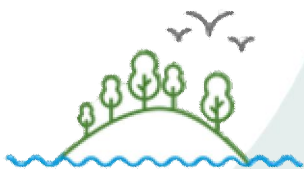

Οδηγία για τα πτηνά
(2009/147/ΕΚ,
που αντικατέστησε την 79/409/ΕΟΚ)

Άρθρο 2

Διατήρηση όλων των άγριων πτηνών της ΕΕ

«...σε επίπεδο που να ανταποκρίνεται μεταξύ άλλων στις οικολογικές, επιστημονικές και μορφωτικές απαιτήσεις, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις.»

Οδηγία για τους οικοτόπους
(92/43/ΕΟΚ)

Άρθρο 2

Προστασία της βιοποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και των ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας, κοινοτικού ενδιαφέροντος

«Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης...»

«Κατά τη λήψη μέτρων λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες.»

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

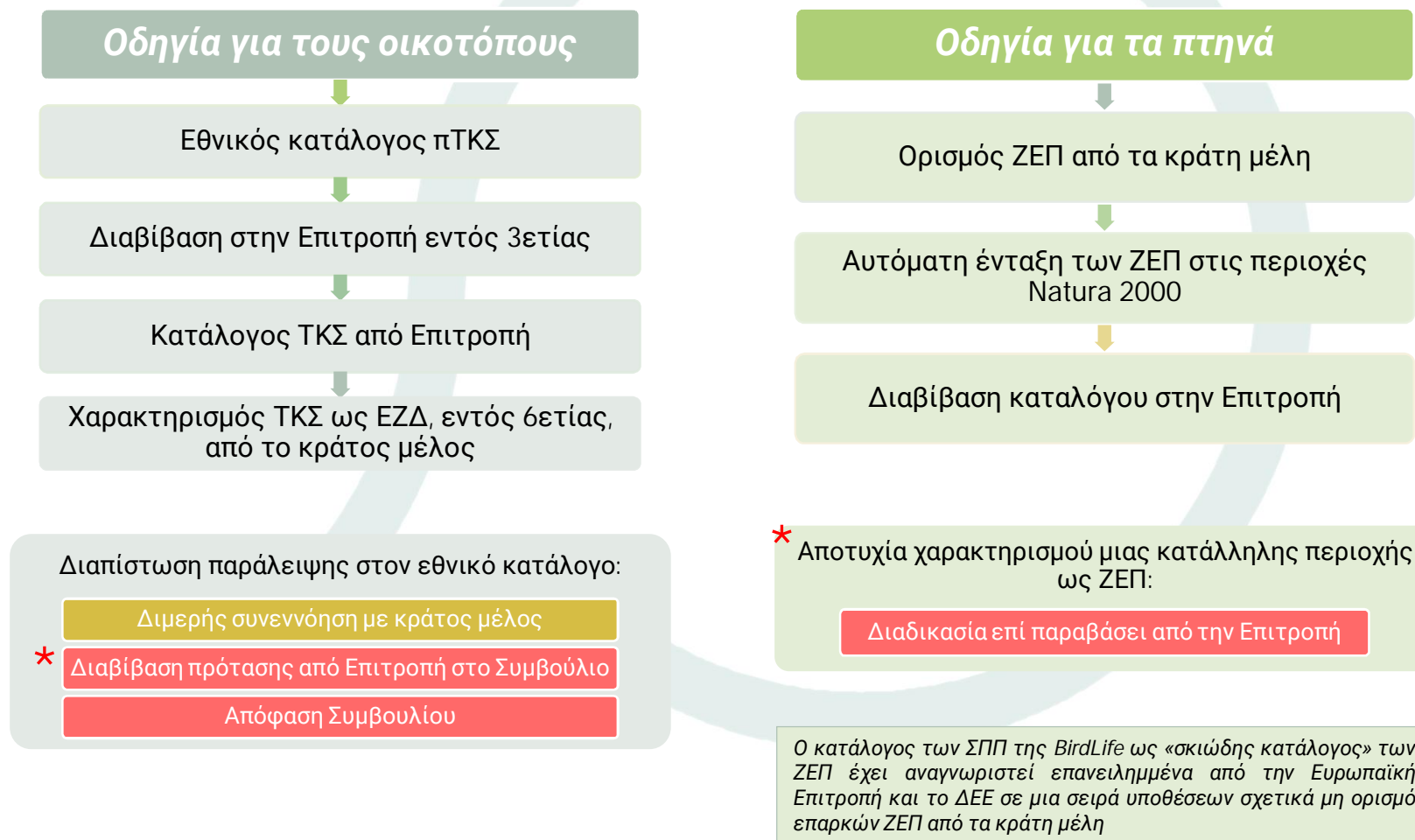
Επισκόπηση των δύο οδηγιών για τη φύση - Δομή

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Διαδικασία χαρακτηρισμού των περιοχών Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Υποχρεώσεις κρατών μελών

	 Οδηγία για τα πτηνά	 Οδηγία για τους οικοτόπους
Χαρακτηρισμός περιοχών	<ul style="list-style-type: none"> • ΖΕΠ για τα είδη του παρ. I & τα αποδημητικά με συχνή παρουσία • Στόχοι διατήρησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Δίκτυο Natura 2000 • ΕΖΔ για τους ΤΟ του παρ. I & οικοτόπους των ειδών του παρ. II • Στόχοι διατήρησης
Προστασία οικοτόπων/ περιοχών	<p>Μέτρα ειδικής διατήρησης για οικοτόπους ειδών του παρ. I & περιοχές σημαντικές για αποδημητικά με συχνή παρουσία</p>	<p>Αναγκαία μέτρα διατήρησης για τους ΤΟ του παρ. I & οικοτόπους των ειδών του παρ. II</p>
Αποφυγή υποβάθμισης & ενόχλησης Δέουσα εκτίμηση	<ul style="list-style-type: none"> • Αποφυγή υποβάθμισης οικοτόπων & ενόχλησης ειδών • Δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων σχεδίων και έργων 	
Προστασία ειδών	<ul style="list-style-type: none"> • Γενικό καθεστώς προστασίας για όλα τα είδη • Απαγόρευση εμπορίας ειδών (με εξαιρέσεις), προϋποθέσεις για το κυνήγι 	<ul style="list-style-type: none"> • Αυστηρό καθεστώς προστασίας (είδη του παρ. IV) • Μέτρα εκμετάλλευσης (είδη του παρ. V)

...επιπλέον υποχρεώσεις...

Πρώθηση οικολογικής συνοχής του δικτύου

Παρακολούθηση και αναφορά

Πρώθηση έρευνας

Πείτε μας τη γνώμη σας

Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η σημαντικότερη συμβολή των οδηγιών για τη φύση στην προστασία της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα;

- Λήψη μέτρων διατήρησης για είδη και οικοτόπους, και για την αποφυγή της υποβάθμισης οικοτόπων και σημαντικών ενοχλήσεων στα είδη
- Θέσπιση συστήματος αυστηρής προστασίας για επιλεγμένα είδη
- Χαρακτηρισμός και θεσμοθέτηση προστατευόμενων περιοχών βάσει οικολογικών κριτηρίων
- Δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων δραστηριοτήτων, έργων και σχεδίων
- Παρακολούθηση κατάστασης διατήρησης ειδών και οικοτόπων και σύνταξη αναφορών
- Εκτίμηση χρηματοδοτικών αναγκών και εντοπισμός χρηματοδοτικών μέσων
- Θέσπιση στόχων διατήρησης για είδη και οικοτόπους
- Έλεγχος συμμόρφωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Η έννοια του στόχου διατήρησης

Στόχοι διατήρησης

Καθορίζονται	<ul style="list-style-type: none">• σε επίπεδο Natura 2000• για όλα τα είδη και τους φυσικούς ΤΟ με σημαντική παρουσία στην περιοχή• για ΖΕΠ & ΕΖΔ (& ΤΚΣ μετά την 6ετία)• σε εθνικό, περιφερειακό, ή βιογεωγραφικό επίπεδο εντός του κράτους μέλους
Βασίζονται	στις οικολογικές απαιτήσεις των ειδών και οικοτόπων με σημαντική παρουσία στην περιοχή
Καθορίζουν	την επιθυμητή κατάσταση διατήρησης αυτών των ειδών και οικοτόπων
Διαμορφώνονται	σε συνάρτηση με την εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους και τύπου οικοτόπου

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας Η έννοια του στόχου διατήρησης – Παράδειγμα 1

Τύπος οικοτόπου: ημιφυσικοί λειμώνες (6210)

© Alfonso San Miguel

Κατάσταση διατήρησης: Κακή

Πιθανός στόχος διατήρησης: βελτίωση της κατάστασης του ΤΟ στην κατηγορία Α – άριστη – εντός 10 ετών

(λαμβάνοντας υπόψη ότι επί του παρόντος ο ΤΟ βρίσκεται σε κακή κατάσταση διατήρησης εντός της περιοχής [φυσικής κατανομής του])

Αναγκαία μέτρα διατήρησης που θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 6(1) σχεδιάστηκαν **με σκοπό την επίτευξη του στόχου** αυτού

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας Η έννοια του στόχου διατήρησης – Παράδειγμα 2

Τύπος οικοτόπου: ενεργός τυρφώνας υψιπέδου (7110)

Κατάσταση διατήρησης: Άριστη

Πιθανός στόχος διατήρησης: διατήρηση της κατάστασης αυτής

(ακόμη και αν ο ΤΟ βρίσκεται σε μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης στην ευρύτερη περιοχή [φυσικής κατανομής του])

Δεν έχουν θεσπιστεί μέτρα διατήρησης βάσει του άρθρου 6(1) διότι δεν απαιτούνται ενεργητικά μέτρα διαχείρισης για τη διατήρηση της κατάστασης του

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6 - Προστασία και διαχείριση των περιοχών Natura 2000

1. «Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης»
2. «Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και.....»
3. «Κάθε σχέδιο ή έργο, ...εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο...
4. «Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων... το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο...»

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6 - Προστασία και διαχείριση των περιοχών Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας Άρθρο 6(1) - Αναγκαία μέτρα διατήρησης

«Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα **αναγκαία μέτρα διατήρησης** που **ενδεχομένως** συνεπάγονται **ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα** που ανταποκρίνονται στις **οικολογικές απαιτήσεις** των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.»

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(1) - Αναγκαία μέτρα διατήρησης

«Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα **αναγκαία μέτρα διατήρησης** που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις **οικολογικές απαιτήσεις** των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.»

- μηχανισμοί και οι δράσεις σε **μια περιοχή Natura 2000**
 - για την επίτευξη των **στόχων διατήρησης**
 - αντιμετώπιση των πιέσεων και των απειλών
- Υποχρεωτικά
- Ουσιαστική εφαρμογή
- Μεμονωμένη περιοχή ή και **εκτός των ορίων** ή και σε **πολλαπλές περιοχές**
- **Οικολογικές απαιτήσεις**

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(1) - Αναγκαία μέτρα διατήρησης

«Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα **αναγκαία μέτρα διατήρησης** που **ενδεχομένως** συνεπάγονται **ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης** ή **ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διεύθυνσης** και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή **συμβατικά μέτρα** που ανταποκρίνονται στις **οικολογικές απαιτήσεις** των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.»

μπορεί να μη χρειάζονται
πάντοτε σχέδια διαχείρισης

να αφορούν τις περιοχές
του δικτύου Natura 2000

...όμως...

Πρέπει να εξασφαλίζεται ότι τίθενται **σαφείς στόχοι και μέτρα διατήρησης** για τους **σχετικούς οικοτόπους και τα είδη που απαντώνται στον τόπο**

Τα **σχέδια διαχείρισης** είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων διατήρησης με σαφή και διαφανή τρόπο

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(1) - Αναγκαία μέτρα διατήρησης

«Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα **αναγκαία μέτρα διατήρησης** που **ενδεχομένως** συνεπάγονται **ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα** που ανταποκρίνονται στις **οικολογικές απαιτήσεις** των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.»

- ανταποκρίνονται στις **οικολογικές απαιτήσεις**
- διατήρηση ή αποκατάσταση σε **ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης**

Κανονιστικά μέτρα: όροι και περιορισμοί σε σχέση με δραστηριότητες

Διοικητικά μέτρα: διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων διατήρησης ή διαδικασίες έγκρισης δραστηριοτήτων

Συμβατικά μέτρα: σύναψη συμβάσεων ή συμφωνιών

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(2) - Αποφυγή υποβάθμισης & ενοχλήσεων

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα **κατάλληλα μέτρα** ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης **να αποφεύγεται η υποβάθμιση** των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και **οι ενοχλήσεις** που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές **θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές** όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.»

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(2) - Αποφυγή υποβάθμισης & ενοχλήσεων

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα **κατάλληλα μέτρα** ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης **να αποφεύγεται η υποβάθμιση** των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και **οι ενοχλήσεις** που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές **θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές** όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.»

Αρχή της πρόληψης

- Πρέπει να είναι ειδικά συνεκτικά και ολοκληρωμένα και ικανά να διασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία των οικείων περιοχών
- Εστιάζουν στα είδη και οικοτόπους με σημαντική παρουσία
- Μπορεί να εφαρμόζονται **εκτός** ΖΕΠ και ΕΖΔ προκειμένου να αποφευχθεί η υποβάθμιση εντός

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας **Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση**

«Κάθε σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του.

*Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο **μόνον αφού βεβαιωθούν** ότι δεν θα παραβιάσει την **ακεραιότητα του τόπου** περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.»*

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Στάδια

1^ο στάδιο – Προέλεγχος
(screening)

«Κάθε **σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο** για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν **να επηρεάζει σημαντικά** τον εν λόγω τόπο, **καθεαυτό ή από κοινού** με άλλα σχέδια, **εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του**.

2^ο στάδιο – Δέουσα εκτίμηση
και απόφαση αρχών

Βάσει των **συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων** στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο **μόνον αφού βεβαιωθούν** ότι δεν θα παραβιάσει την **ακεραιότητα του τόπου** περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.»

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Προέλεγχος

«Κάθε **σχέδιο ή έργο** μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, **καθ'αυτό ή από κοινού** με άλλα σχέδια, **εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του.**»

Σχέδιο:

«Σχέδια και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και οι τροποποιήσεις τους:

- που εκπονούνται ή/και εγκρίνονται από μια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή που εκπονούνται από μια αρχή προκειμένου να εγκριθούν, μέσω νομοθετικής διαδικασίας, από το Κοινοβούλιο ή την Κυβέρνηση, και
- που απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων»

Οδηγία 2001/42/ΕΚ
για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση

Έργο:

- η υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών ή άλλων εγκαταστάσεων ή τεχνικών κατασκευών,
- άλλες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι επεμβάσεις που αφορούν την εκμετάλλευση των πόρων του εδάφους.

Οδηγία 2014/52/ΕΕ που τροποποιεί την 2011/92/ΕΕ
για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Προέλεγχος

«Κάθε σχέδιο ή έργο, **μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο** για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, **καθ'αυτό ή από κοινού** με άλλα σχέδια, **εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του.**»

εάν μια δραστηριότητα είναι άμεσα συνδεδεμένη και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων διατήρησης, απαλλάσσεται από την απαίτηση εκτίμησης

όμως.....

ενδέχεται επίσης να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες ένα σχέδιο ή έργο άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου μπορεί να επηρεάζει έναν άλλον τόπο.

Εδώ ζούμε

Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας **Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Προέλεγχος**

«Κάθε **σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο** για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως **είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά** τον εν λόγω τόπο, **καθ'αυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του.**»

Αρχή της προφύλαξης: ένα σχέδιο ή έργο μπορεί να επιτραπεί μόνο εάν έχει αποκλειστεί κάθε επιστημονική αμφιβολία σχετικά με την απουσία ζημιάς σε προστατευόμενη τοποθεσία (Υπόθεση *Waddenzee C127/02*)

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Προέλεγχος

«Κάθε σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθ'αυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του.»

Ο σημαντικός χαρακτήρας των επιπτώσεων σε μια περιοχή, ενός σχεδίου ή έργου συνδυάζεται με τους στόχους διατήρησης της περιοχής. **Μόνο επιπτώσεις σχετικές με τους στόχους διατήρησης είναι δυνατόν να είναι σημαντικές.**

Επομένως...

- όταν ένα σχέδιο έχει επιπτώσεις σε μια περιοχή Natura 2000 εντούτοις **δεν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των σκοπών της διατήρησης** της περιοχής αυτής δεν θεωρείται ως δυνάμενο να επηρεάσει κατά τρόπο σημαντικό τον συγκεκριμένο τόπο
- Αντιθέτως, όταν ένα σχέδιο **ενδέχεται να επηρεάσει την επίτευξη των σκοπών της διατήρησης** του συγκεκριμένου τόπου, πρέπει οπωσδήποτε να θεωρείται ως δυνάμενο να επηρεάσει τον τόπο αυτό **κατά τρόπο σημαντικό**

...ολοκλήρωση προελέγχου

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Προέλεγχος & Διαδικασία

«Κάθε σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο **καθ'εαυτό ή από κοινού** με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του.»

- Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι σωρευτικές επιπτώσεις εξετάζονται σχέδια ή έργα τα οποία είναι
 - Ολοκληρωμένα
 - εγκεκριμένα αλλά μη ολοκληρωμένα
 - προτεινόμενα
- Δεν περιορίζεται στην εκτίμηση σχεδίων ή έργων παρόμοιου τύπου που καλύπτουν τον ίδιο τομέα δραστηριότητας
- Λαμβάνονται υπόψη όλοι οι τύποι σχεδίων ή έργων που θα μπορούσαν, σε συνδυασμό με το υπό εξέταση σχέδιο ή έργο, να έχουν σημαντικές επιπτώσεις
- Η εκτίμηση πρέπει να γίνει βάσει αξιόπιστων βασικών δεδομένων και όχι μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων
- Αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της συνολικής εκτίμησης

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Διαδικασία

«Κάθε σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, **καθ'αυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του.»

- Ανεξαρτήτως απόστασης από Natura 2000
- Η διαδικασία της εκτίμησης ολοκληρώνεται πριν τη λήψη απόφασης
- Όλες οι πτυχές του έργου/σχεδίου
- Βασίζεται σε προωθημένες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις στον τομέα και σε επικαιροποιημένα στοιχεία
- Αφορά όλα τα είδη και/ή στους οικοτόπους βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε η περιοχή
- Είδη αναγκαία για τη διατήρηση των οικοτόπων /ειδών χαρακτηρισμού
- Προσδιορίζονται όλες οι δυνητικές επιπτώσεις του σχεδίου ή έργου
- Για την εκτίμηση των επιπτώσεων, εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και μέθοδοι
- Η έκθεση περιέχει πλήρεις, ακριβείς και οριστικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Διαδικασία

«Κάθε σχέδιο ή έργο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, **καθ'αυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως** ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του.**»

- Εκτίμηση επιπτώσεων σε σχέση με τους στόχους διατήρησης του τόπου
- Αφορά όλα τα είδη και/ή στους οικοτόπους βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε η περιοχή
- Στην περίπτωση που δεν έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης, ο στόχος έγκειται στη διασφάλιση της μη υποβάθμισης των τύπων οικοτόπων ή των οικοτόπων ειδών ή της μη σημαντικής διατάραξης των ειδών

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Διαδικασία

«...Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο, και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο **μόνον αφού βεβαιωθούν** ότι **δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου** περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.»

- Βεβαιότητα είναι εφικτή όταν δεν υφίσταται καμία εύλογη αμφιβολία από επιστημονικής απόψεως, ως προς την απουσία τέτοιων επιπτώσεων

«**Αν παραμένουν αμφιβολίες** ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών του συγκεκριμένου σχεδίου για την ακεραιότητα του οικείου τόπου, η αρμόδια αρχή **οφείλει να μην το εγκρίνει.**»

(ΔΕΕ, C-127/02)

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(3) - Δέουσα εκτίμηση - Διαδικασία

«...Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο, και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο **μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου** περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.»

- Η ακεραιότητα συνδέεται με τους στόχους διατήρησης της συγκεκριμένης περιοχής,
- και αφορά σε αρνητικές συνέπειες σε οικοτόπους και είδη των παραρτημάτων I και II (για τα οποία έχει χαρακτηριστεί η περιοχή)

«...**παραβιάζει την ακεραιότητα** του τόπου αυτού, αν ενδέχεται να **εμποδίσει τη διασφάλιση της διατήρησης** των συστατικών χαρακτηριστικών του οικείου τόπου που έχουν σχέση με την παρουσία ενός φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας, **του οποίου ο σκοπός διατήρησης αποτέλεσε τον λόγο καταχώρισης** του τόπου αυτού στον κατάλογο των ΤΚΣ...»

(ΔΕΕ, C-258/11)

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας **Άρθρο 6(3) - Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων**

Τα μέτρα μετριασμού

- συνδέονται άμεσα με τις **πιθανές επιπτώσεις που έχουν προσδιοριστεί**
- καθορίζονται μόνο κατόπιν **πλήρους εκτίμησης και περιγραφής** των επιπτώσεων
- **Δεν εξετάζονται** κατά το στάδιο του προκαταρκτικού ελέγχου
- **Αναλυτική περιγραφή** βασισμένη σε **επιστημονικά στοιχεία** σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα εξαλείψει ή θα μειώσει τις αρνητικές επιπτώσεις
- Πληροφορίες σχετικά με τον **τρόπο, τον χρόνο και τον φορέα** εφαρμογής των μέτρων

Εάν η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι τα μέτρα μετριασμού επαρκούν προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην ακεραιότητα του τόπου τότε μετατρέπονται σε **αναπόσπαστο τμήμα της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ)**

Πείτε μας τη γνώμη σας

Από την εμπειρία σας, ποια είναι η σημαντικότερη πρόκληση στην εφαρμογή του άρθρου 6(3) στην πράξη;

- Ασάφεια στις έννοιες (π.χ. ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ακεραιότητα)
- Δυσκολία στην εκτίμηση σωρευτικών επιπτώσεων σχεδίων και έργων
- Έλλειψη καθορισμένων στόχων διατήρησης ανά περιοχή Natura 2000
- Ελλιπής αξιολόγηση όλων των δυνητικών επιπτώσεων κατά τη δέουσα εκτίμηση
- Έλλειψη αξιόπιστων και επικαιροποιημένων επιστημονικών δεδομένων για οικοτόπους και είδη

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(4) - Παρεκκλίσεις από το άρθρο 6(3)

«Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο [ή έργο] πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους **σημαντικού δημοσίου συμφέροντος**, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει **κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο** ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε.

Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται **ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας**, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την **υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια** ή σχετικά με **θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον**, ή, κατόπιν γνωμοδότησεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος.»

Μέρος Ι - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(4) - Παρεκκλίσεις από το άρθρο 6(3)

«Εάν, **παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων** και ελλείψει **εναλλακτικών λύσεων**, ένα σχέδιο [ή έργο] πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους **σημαντικού δημοσίου συμφέροντος**, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει **κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο** ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε.

Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται **ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας**, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την **υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια** ή σχετικά με **θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον**, ή, κατόπιν γνωμοδοτήσεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος.»

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(4) - Παρεκκλίσεις από το άρθρο 6(3)

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή του 6(4)

Πρέπει να τεκμηριώνεται ότι:

- η εναλλακτική λύση που προτείνεται προς έγκριση είναι η λιγότερο επιβαρυντική
- υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημόσιου συμφέροντος
 - § έργα και σχέδια που αποσκοπούν στην προστασία θεμελιωδών αξιών για τη ζωή των πολιτών (υγεία, ασφάλεια, περιβάλλον),
 - § στο πλαίσιο θεμελιωδών πολιτικών για το κράτος και την κοινωνία,
 - § στο πλαίσιο άσκησης δραστηριοτήτων οικονομικής ή κοινωνικής φύσης που εκπληρώνουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις δημόσιων υπηρεσιών
- λαμβάνεται κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο

*

Δεν μπορεί να εφαρμοστεί το 6(4) εάν δεν έχει γίνει πρώτα δέουσα εκτίμηση

«Η ύδρευση και η άρδευση πληρούν καταρχήν τις προϋποθέσεις αυτές και μπορούν, επομένως, να δικαιολογήσουν την υλοποίηση σχεδίου εκτροπής ύδατος ελλείψει εναλλακτικών λύσεων.»

Μέρος Ι - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Άρθρο 6(4) - Παρεκκλίσεις από το άρθρο 6(3) – Μέτρα αντιστάθμισης και μέτρα μετριασμού

Μέτρα μετριασμού – άρθρο 6(3)

- στόχος η ελαχιστοποίηση, ή ακόμη και την εξάλειψη, των αρνητικών επιπτώσεων ενός σχεδίου ή έργου
- αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ΑΕΠΟ

Π.χ.

- ημερομηνίες και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- είδος των εργαλείων και εργασιών
- αυστηρά μη προσβάσιμες περιοχές στο εσωτερικό ενός τόπου

Μέτρα αντιστάθμισης – άρθρο 6(4)

- ανεξάρτητα από το έργο ή σχέδιο
- στόχος τους είναι η αντιστάθμιση των μόνιμων αρνητικών επιπτώσεων
- υπερβαίνουν τα συνήθη/καθιερωμένα μέτρα που απαιτούνται από το δίκτυο Natura 2000

Π.χ.

- δημιουργία τύπων οικοτόπων μη προτεραιότητας με αναδάσωση ή μετατροπή/αναβάθμιση υφιστάμενων δασών
- η αποκατάσταση και η βελτιστοποίηση κοιτών ποταμών προς αντιστάθμιση της απώλειας υδάτινων ρευμάτων από πεδινά σε ορεινά επίπεδα με επιπλέον βλάστηση

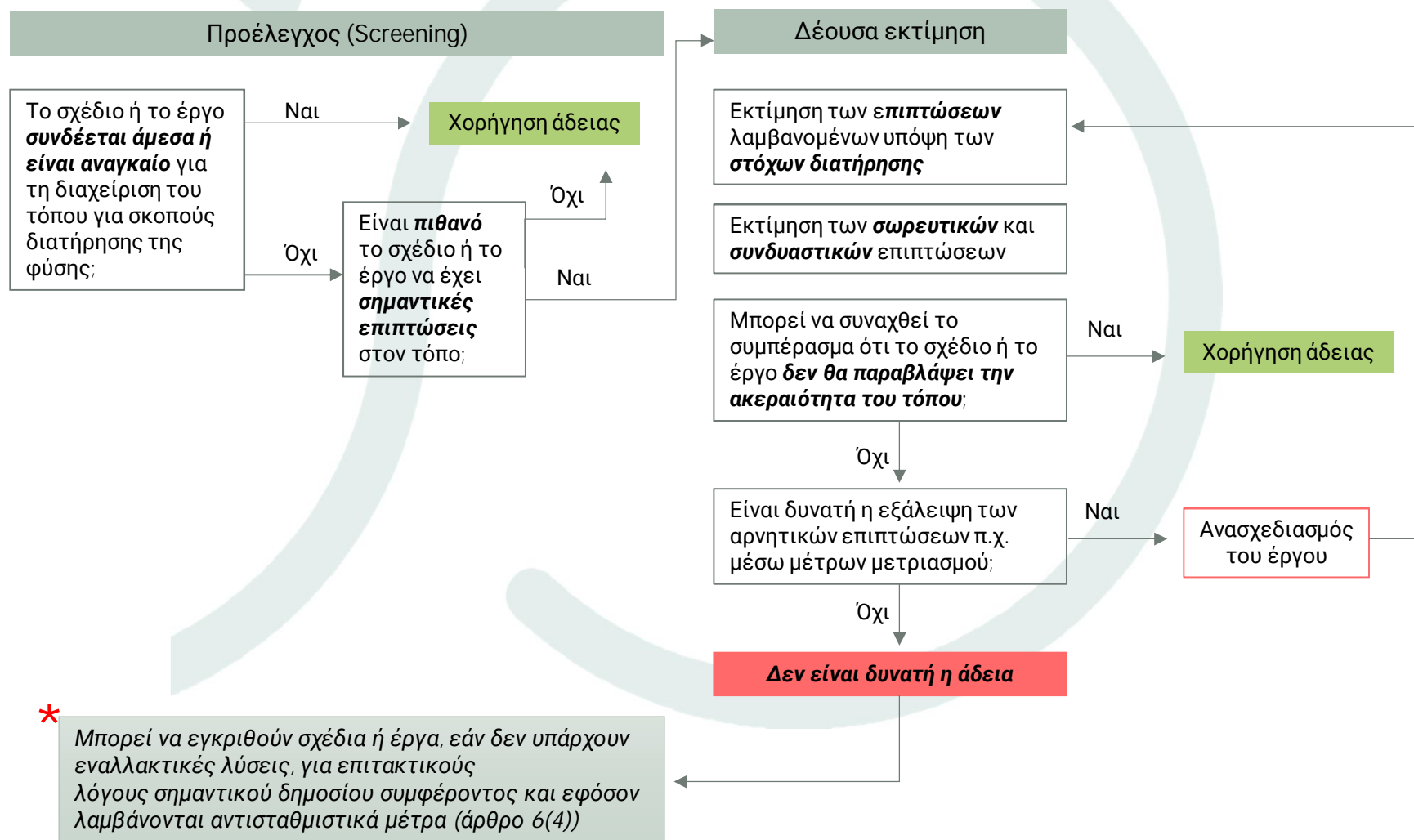
*

Τα αντισταθμιστικά μέτρα **δεν αποτελούν μέσο για να παρακαμφθεί** η δέουσα εκτίμηση.
Τα αντισταθμιστικά μέτρα συνιστούν την «**έσχατη λύση**».

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας

Σύνοψη δέουσας εκτίμησης

Μέρος I - Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο προστασίας βιοποικιλότητας **Λοιπές οδηγίες – διάδραση με οδηγίες για τη φύση**

Ενδεικτικές οδηγίες....

- Οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα (2008/56/ΕΕ)
- Οδηγία για τη θαλάσσια στρατηγική (2007/60/ΕΕ)
- Οδηγία για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (2014/52/ΕΕ που τροποποιεί την 2011/92/ΕΕ), και
- Οδηγία για τη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (2001/42/ΕΚ)
- Οδηγία για την περιβαλλοντική ευθύνη (2004/35/ΕΚ)
- Οδηγία για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου (2008/99/ΕΚ)

Κανονισμοί.....

- Κοινή αγροτική πολιτική
- Κοινή αλιευτική πολιτική

Εδώ ζούμε
Natura 2000

©Γεώργιος Καρκαλής

Ερωτήσεις;

©Χρήστος Περδικομάτης

Σύντομο διάλειμμα

Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και το δίκτυο Natura 2000

Στόχοι σεμιναρίου

Μέρος I

- Τα βασικά για τη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο
- Γνωριμία με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τις περιοχές Natura 2000
 - Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την προστασία της βιοποικιλότητας
 - Οι ευρωπαϊκές οδηγίες για τη φύση, και οι βασικές υποχρεώσεις που προκύπτουν για τα κράτη μέλη
 - Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους

Μέρος II

- Εξοικείωση με το Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών της Ελλάδας
 - Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών: Κατηγορίες ΠΠ & Εργαλεία διαχείρισης
 - Προστασία ειδών
 - Διακυβέρνηση προστατευόμενων περιοχών: ν. 4685/2020 & ΟΦΥΠΕΚΑ
- Κατανόηση της αλληλεπίδρασης και των διασυνδέσεων της διεθνούς, ευρωπαϊκής και εθνικής έννομης τάξης για την προστασία της βιοποικιλότητας

Μέρος II - Εθνικό νομικό πλαίσιο

Επισκόπηση της εθνικής νομοθεσίας για την προστασία της βιοποικιλότητας

- Σύνταγμα (άρθρο 24)
- Ν. 3937/2011 – Προστασία της βιοποικιλότητας
- Ν. 1650/1986 (όπως τροποποιήθηκε από τον πρόσφατο ν. 4685/2020)
- Νόμοι κυρωτικοί διεθνών συνθηκών για την προστασία της βιοποικιλότητας, οικοτόπων και ειδών
- Ενωσιακό δίκαιο (π.χ. υπουργικές αποφάσεις ενσωμάτωσης των οδηγιών για τη φύση)

Παράλληλα και η λοιπή περιβαλλοντική νομοθεσία (π.χ. δασική νομοθεσία)

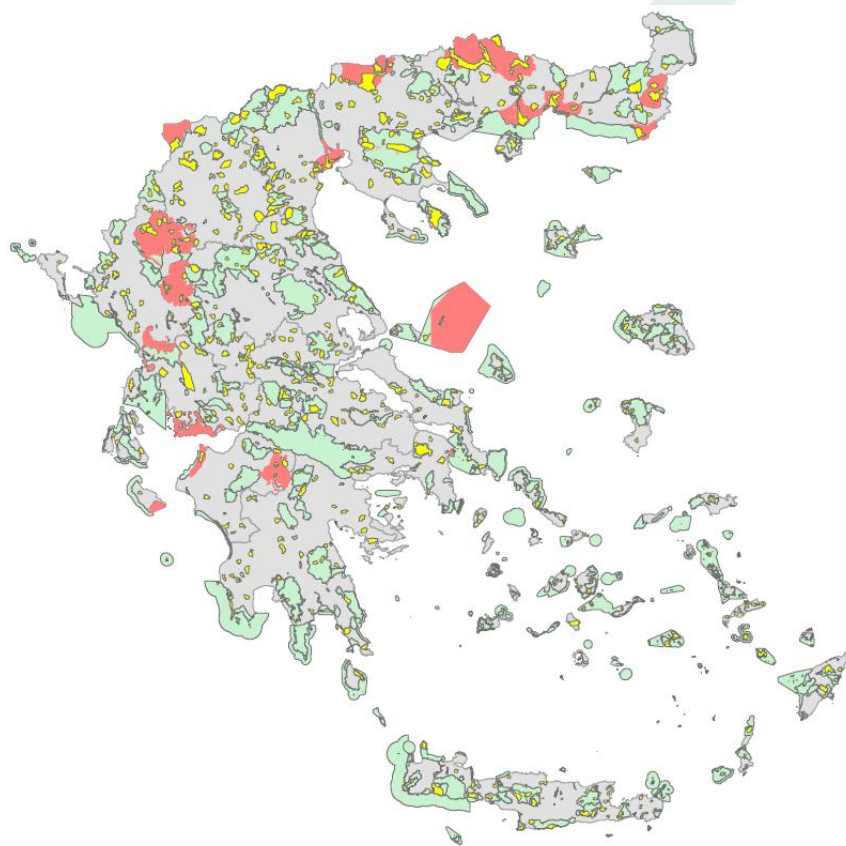
Πείτε μας τη γνώμη σας

Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, η μεγαλύτερη πρόκληση για την προστασία και διαχείριση του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα;

- Έλλειψη επιστημονικών δεδομένων και γνώσεων σχετικά με τα προστατευτέα αντικείμενα
- Καθυστέρηση στην ολοκλήρωση και εφαρμογή του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού
- Ελλιπής εφαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, έλλειψη ελέγχων
- Ελλιπής ενημέρωση του κοινού, αλλά και των βασικών ενδιαφερομένων καθώς και των εμπλεκόμενων αρχών, για το δίκτυο Natura 2000
- Μερική ένταξη των αρχών της αειφορίας σε παραγωγικές δραστηριότητες όπως η αλιεία, η γεωργία, ο τουρισμός
- Ασάφεια και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων
- Έλλειψη σταθερής χρηματοδότησης και επαρκούς προσωπικού στους φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Το εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών

«Το Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών αποτελείται από όλες τις περιοχές που υπάγονται σε μια ή περισσότερες από τις κατηγορίες του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, με στόχο την αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των λοιπών οικολογικών αξιών τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου» [ν. 3937/2011, **άρθρο 3(1) όπως ισχύει**].

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ Π.Π.

	Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας	446
	Εθνικά πάρκα	4 (+14)
	Καταφύγια άγριας ζωής	603
	Προστατευόμενα τοπία & φυσικοί σχηματισμοί	(2)

Επίσης υφίστανται χαρακτηρισμοί περιοχών:

- με βάση προϋφιστάμενες κατηγορίες ν. 1650/1986 (7)
- με βάση άλλο πλαίσιο (κυρίως δασική νομοθεσία) (48+)

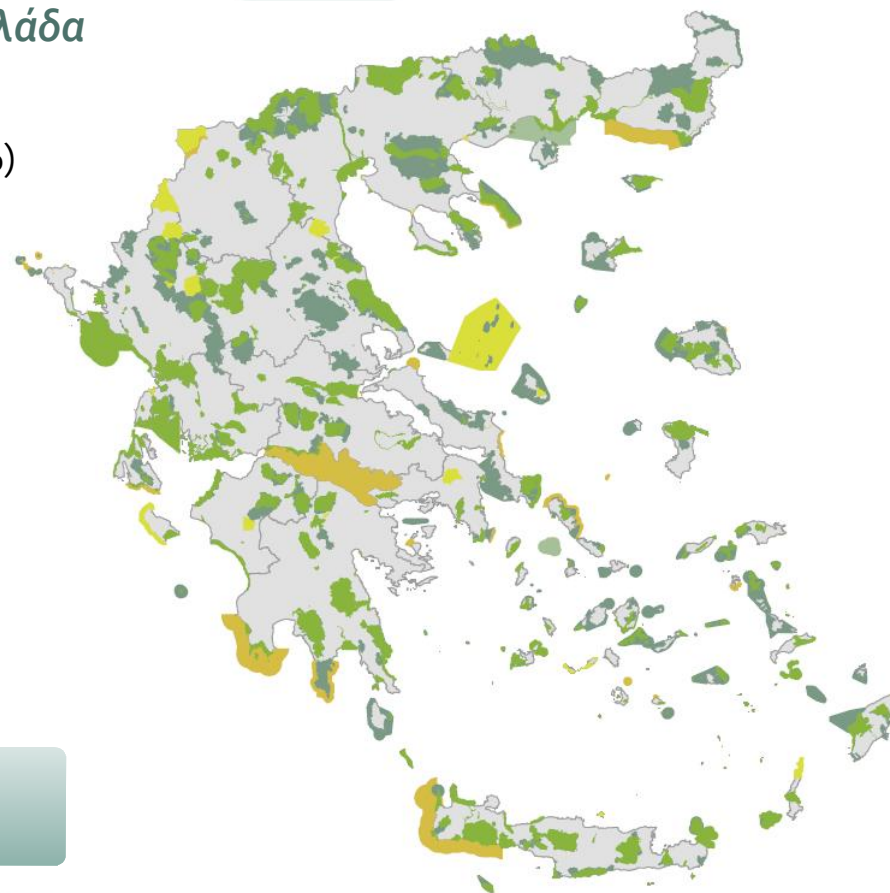
Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Οι κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών

Κατηγορία π.π.	Χαρακτηριστικά	Σχέση με άλλες κατηγορίες
Περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας ΠΠΒ	Φυσικές ή ημιφυσικές περιοχές παντός τύπου, με καταγεγραμμένη παρουσία τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών που χρήζουν προστασίας και διατήρησης	Οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 χαρακτηρίζονται με τον ν. 4685/2020 ως ΠΠΒ Συγκρότηση μιας μεγαλύτερης ΠΠΒ από μικρότερες ΠΠΒ (κυρίως περιοχές του δικτύου Natura)
Εθνικά πάρκα ΕΠ	Μεγάλες φυσικές ή ημιφυσικές περιοχές, όπου λαμβάνουν χώρα οικολογικές λειτουργίες ευρείας κλίμακας με χαρακτηριστικά είδη και τύπους φυσικών οικοτόπων που χρήζουν προστασίας και διατήρησης	Τα εθνικά πάρκα μπορούν να περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερες περιοχές Natura ή/και ΠΠΒ
Καταφύγια άγριας ζωής ΚΑΖ	Περιοχές που αξιολογούνται ως κατάλληλες για την ανάπτυξη πληθυσμών της άγριας πανίδας και χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου	Χαρακτηρισμός ως ΚΑΖ των οικολογικών διαδρόμων μεταξύ άλλων π.π.
Προστατευόμενα τοπία και προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί ΠΤ&ΠΦΣ	Λειτουργικά τμήματα ή μεμονωμένα δημιουργήματά της φύσης που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, γεωλογική ή γεωμορφολογική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων	Ως ΠΦΣ είναι δυνατό να χαρακτηρίζονται επιμέρους περιοχές εντός ΕΠ, ΠΠΒ ή/και ΚΑΖ και να εντάσσονται εντός ζωνών κλιμακούμενης προστασίας των περιοχών αυτών

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Περιοχές του δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα

- Έγκριση καταλόγου πΤΚΣ από την Επιτροπή (2006)
- Χαρακτηρισμός ΖΕΠ με κ.υ.α. 37338/2010
- Ν. 3937/2011 (άρθρο 5 παρ. 4.1 και 4.2):
 - ∅ ΤΚΣ → χαρακτηρισμός ως ΕΖΔ
 - ∅ ΖΕΠ → αναγνώρισή τους ως μέρος του δικτύου Natura 2000
- Επέκταση του δικτύου - Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (κ.υ.α. 50743/2017)

446
περιοχές Natura 2000

27,6%
στεριάς

19,6%
θάλασσας

215
ΕΖΔ

181
ΖΕΠ

24
ΤΚΣ

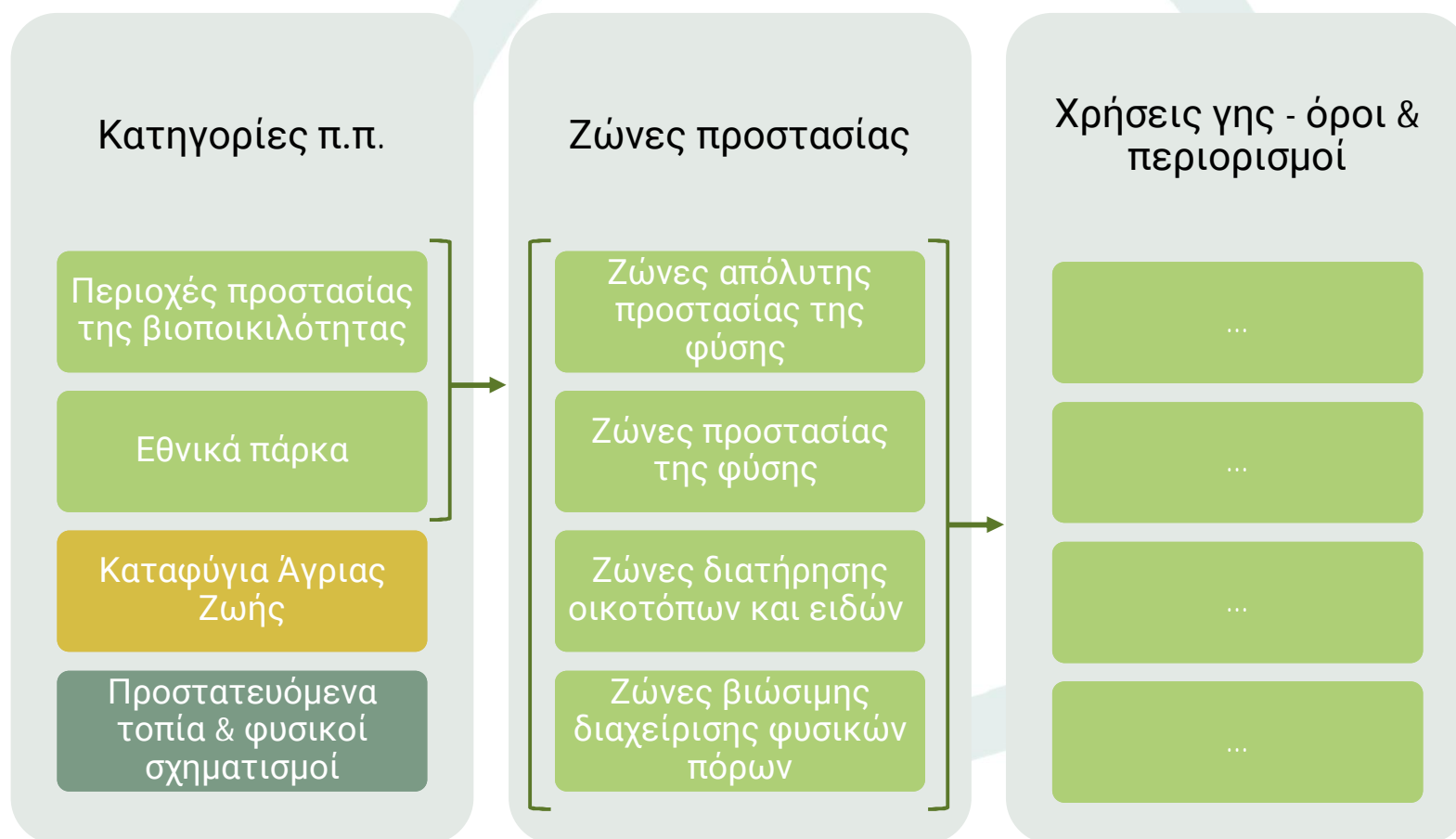
24
ΕΖΔ & ΖΕΠ

2
ΤΚΣ & ΖΕΠ

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Η αρχιτεκτονική του συστήματος των προστατευόμενων περιοχών

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Οι ζώνες προστασίας

Ζώνες	Χαρακτηριστικά / σκοπός	Καθεστώς προστασίας
Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης	Εξαιρετικά ευαίσθητοι τύποι φυσικών οικοτόπων ή/και ενδιαιτήματα εξαιρετικά ευαίσθητων ειδών με υψηλή παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει εξαιρετικά αυστηρή προστασία.	Εξαιρετικά αυστηρή προστασία
Ζώνη προστασίας της φύσης	Φυσικοί οικοτόποι ή/και ενδιαιτήματα ειδών με υψηλή παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα ή κατάσταση που επιτάσσει αυστηρή προστασία.	Αυστηρή προστασία Προστασία από δραστηριότητες ή επεμβάσεις που μπορούν να μεταβάλλουν ουσιωδώς προς το χειρότερο τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Απαγόρευση ή περιορισμός δραστηριοτήτων με επιπτώσεις που υπονομεύουν τους στόχους διαχείρισης ή την αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής.
Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών	Κατάλληλη διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικού βαθμού διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων.	Απαγόρευση ή περιορισμός δραστηριοτήτων που μπορούν να υποβαθμίσουν τον βαθμό / κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου.
Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων	Συνύπαρξη προστατευτέου αντικειμένου με σχετικές πολιτισμικές αξίες ή/και ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων ή/και τη βιώσιμη ανάπτυξη.	Κατάλληλες ρυθμίσεις ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που μπορούν να οδηγήσουν σε υποβάθμιση του βαθμού/κατάστασης διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου.

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Ζώνες προστασίας και χρήσεις γης (απόσπασμα αντιστοίχισης)

Ειδικές κατηγορίες χρήσεων	Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης	Ζώνη προστασίας της φύσης	Ζώνη διαχείρισης οικοτόπων και ειδών	Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων
1. Κατοικία	ΝΑΙ (για προσωπικό ασφαλείας και εργαζόμενους)	ΝΑΙ (για προσωπικό ασφαλείας και εργαζόμενους)	ΝΑΙ	ΝΑΙ
6. Πολιτιστικές εγκαταστάσεις			ΝΑΙ	ΝΑΙ
7. Διοίκηση		ΝΑΙ (μόνο για τις ανάγκες π.π.)	ΝΑΙ	ΝΑΙ
11. Γραφεία/ Κέντρα έρευνας	ΝΑΙ (μόνο επιστημονική έρευνα)	ΝΑΙ (κέντρα έρευνας και επιστημονική έρευνα)	ΝΑΙ	ΝΑΙ
12. Εστίαση			ΝΑΙ	ΝΑΙ
14. Αναψυχή - κέντρα διασκέδασης				ΝΑΙ
15. Τουριστικά καταλύματα, τουρ. υποδομή			ΝΑΙ (< 150 κλίνες)	ΝΑΙ
16. Στάθμευση (κτίριο - γήπεδο)		ΝΑΙ (υπαίθρια)	ΝΑΙ (υπαίθρια)	ΝΑΙ
23. Βιοτεχνικές & βιομηχανικές εγκαταστάσεις				ΝΑΙ (πλην υψηλής όχλησης)
24. Αγροτικές εκμεταλλεύσεις		ΝΑΙ (με εξειδίκευση)	ΝΑΙ (με εξειδίκευση)	ΝΑΙ
24.9. Αλιεία (επαγγελματική-ερασιτεχνική)		ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
25. Εξορμητικές δραστηριότητες			ΝΑΙ	ΝΑΙ
34. Εγκαταστάσεις ΑΠΕ			ΝΑΙ	ΝΑΙ

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Εργαλεία θεσμοθέτησης π.π. και λήψης μέτρων προστασίας

Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες

- Χαρακτηρισμός π.π., ορισμός ζωνών, αναγκαιότητα ή μη θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρόμων, πρόταση ρύθμισης δραστηριοτήτων και λειτουργιών, κατάλληλα μέτρα και δράσεις για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικείμενου κάθε π.π.
- Εξέταση επιπτώσεων στο περιβάλλον και ειδικότερα στο προστατευτέο αντικείμενο των προτεινόμενων όρων και περιορισμών δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες (όπως προκύπτουν από τις προτεινόμενες χρήσεις γης).
- Εξέταση συνεπειών των εναλλακτικών λύσεων, περιλαμβανομένης και της μηδενικής λύσης.

Προεδρικά Διατάγματα

- Χαρακτηρισμός & οριοθέτηση περιοχών
- Καθορισμός γειτονικών εκτάσεων / οικολογικών διαδρόμων
- Ζώνωση, καθορισμός χρήσεων γης και ρύθμιση δραστηριοτήτων ανά ζώνη και στις γειτονικές εκτάσεις

Σχέδια Διαχείρισης

- Στόχοι διατήρησης και πιθανή ιεράρχηση προτεραιοτήτων διαχείρισης της π.π.
- Διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα
- Εξειδίκευση όρων και περιορισμών για δραστηριότητες και έργα
- Κατευθύνσεις και προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων
- Προγράμματα παρακολούθησης και αξιολόγησης
- Σχέδια δράσης

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. Εργαλεία θεσμοθέτησης: διαδικασία

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Εργαλεία θεσμοθέτησης: προσωρινό καθεστώς

Διαμόρφωση «προσωρινού» καθεστώτος προστασίας - άρθρο 21(6) ν. 1650/1986 (ως ισχύει)

- «Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία αρχίζει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας [...] μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτική επίδραση στις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα [...]»
- Ισχύς υ.α.: 2 έτη, με δυνατότητα παράτασης 2 ετών.

Συγγενής διάταξη ν. 2742/1999 (σε ισχύ την περίοδο 2002-2018):

- Καθορισμός γενικών όρων, απαγορεύσεων και περιορισμών στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην κατάτμηση ακινήτων, καθώς και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και στην εκτέλεση έργων, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για την προστασία των περιοχών που περιλαμβάνονται στη χωρική αρμοδιότητα των Φορέων Διαχείρισης.
- Η διάταξη εισήχθη με τον ν. 3044/2002 (τροποπ. άρθρου 15 του ν. 2742/1999) και καταργήθηκε με τον ν. 4519/2018 (βλ. σχετική νομολογία ΣτΕ).

Πείτε μας τη γνώμη σας

Ποιο θεωρείτε ότι είναι το κυριότερο πρόβλημα για τη θεσμοθέτηση του προστατευτικού πλαισίου (προεδρικά διατάγματα και σχέδια διαχείρισης) για τις προστατευόμενες περιοχές;

- Επιστημονικά κενά για οικοτόπους και είδη
- Πολυπλοκότητα της διαδικασίας και του εγχειρήματος
- Διαφωνίες από τις τοπικές κοινωνίες σχετικά με τη ρύθμιση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων
- Πιέσεις για αναπτυξιακά έργα και επενδύσεις

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. **Άρθρο 218 ν. 4782/2021**

- **Δυνατότητα καθορισμού με προεδρικό διάταγμα «υπό-περιοχής προστασίας στις περιπτώσεις ήπιων αναπτυξιακών έργων»**
 - **Εξαίρεση:** Ζώνες και περιοχές απολύτου προστασίας, ή ζώνες προστασίας από ειδικά διατάγματα χρήσεων γης
 - **Περιεχόμενο:** Όροι και περιορισμοί για την ανάπτυξη της υπό-περιοχής, και ειδικοί κανόνες άσκησης δραστηριοτήτων ή και υλοποίησης τεχνικών έργων
 - **Προϋποθέσεις / Διαδικασία:**
 - Έως την ολοκλήρωση των ΕΠΜ
 - Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΜΠΕ από φορέα του έργου και έγκριση από αρμόδιες υπηρεσίες
 - Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων
 - Σχέδιο π.δ. από ΥΠΑΝ – ΥΠΕΝ
- **Παρ. 3: «Αν εκπονείται σχέδιο που εντάσσεται στα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια, αυτό ενσωματώνεται στα προεδρικά διατάγματα που κατά περίπτωση προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία»**

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Π.δ. και σ.δ. στο ευρύτερο πλαίσιο της εθνικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας

Π.δ. και χωροταξικός-πολεοδομικός σχεδιασμός

- Ενσωμάτωση π.π. στα Τοπικά και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια χωρίς μεταβολή του προστατευτικού καθεστώτος τους (Ν. 4447/2016, άρθρα 7(γβ) και 8(2α)).
- Π.π., δραστηριότητες και χρήσεις γης (ν. 4759/2020, άρθρο 42): "Τα τοπικά πολεοδομικά σχέδια, τα ειδικά πολεοδομικά σχέδια, **τα διατάγματα της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 (Α` 160)**, καθώς και κάθε άλλο ειδικό εργαλείο πολεοδομικού σχεδιασμού προσδιορίζουν επιτρεπόμενες και απαγορευόμενες δραστηριότητες βάσει των κατηγοριών χρήσεων γης που περιέχονται στην Εθνική Ονοματολογία Χρήσεων Γης [...]"

Σ.δ. και άλλα σχέδια διαχείρισης

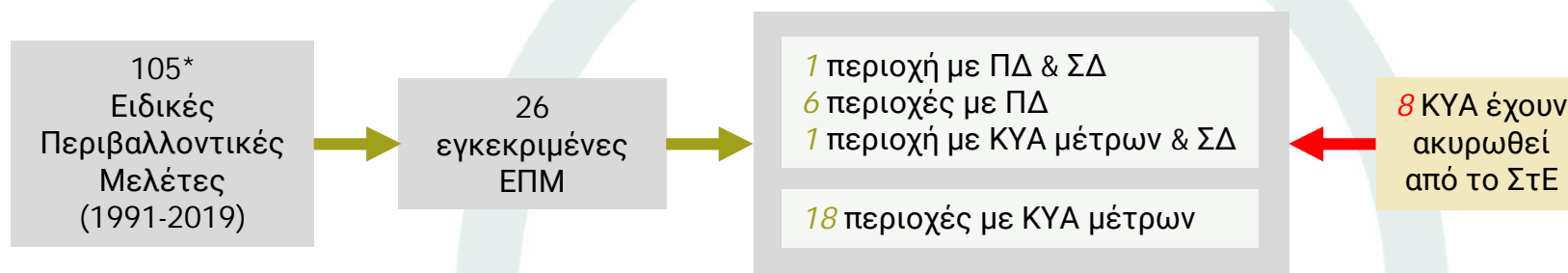
(π.χ. σχέδια διαχείρισης δασών, βόσκησης, λεκανών απορροής, κινδύνου πλημμυρών κ.α.)

- Εναρμόνιση και συντονισμός κατά την εκπόνηση των σ.δ.
- Αναφορές του σ.δ. σε άλλα σχέδια
- Προτεραιότητα στο ειδικό πλαίσιο προστασίας και στον προβλεπόμενο σκοπό προστασίας της περιοχής

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Σύντομο ιστορικό διαμόρφωσης προστατευτικού καθεστώτος

**κατά προσέγγιση, δεν περιλαμβάνονται μελέτες άλλου τύπου*

- Έργο ΕΠΜ/ΠΔ/ΣΔ – διαμόρφωση ειδικού προστατευτικού καθεστώτος
∅ αναθεώρηση χρονοδιαγράμματος (ολοκλήρωση Ιούνιος 2022)
- Έργο LIFE-IP 4 NATURA
 - ∩ πιλοτική εφαρμογή ΣΔ
 - ∩ λοιπές συμπληρωματικές δράσεις

Απόφαση ΔΕΕ κατά της Ελλάδας
(C-849/2020)

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Προστασία και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura – Απαγόρευση και ρύθμιση δραστηριοτήτων

Άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3937/2011

- Απαγόρευση εγκατάστασης ιδιαιτέρως οχλουσών και επικίνδυνων βιομηχανικών εγκαταστάσεων (Οδηγίας 96/82/ΕΚ).
- Απαγόρευση εγκατάστασης βιομηχανικών εγκαταστάσεων υψηλής όχλησης (κ.υ.α. 13727/724/2003)
- Απαγόρευση αλιείας με δίχτυα τράτας, δράγες, πεζότρατες ή παρόμοια δίχτυα και με στατικά δίχτυα πάνω από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και ασβεστοφυκικούς βυθούς.
- Απαγόρευση εγκατάστασης και λειτουργίας ιχθυοκαλλιεργειών σε λιβάδια ποσειδωνίας.
- Απαγόρευση τοποθέτησης διαφημιστικών πινακίδων (εξαίρεση: ενημερωτικές πινακίδες για την περιοχή).

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Προστασία και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura – Απαγόρευση και ρύθμιση δραστηριοτήτων (συν.)

Δόμηση: Άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 3937/2011 - **Καθορισμός ελάχιστου ορίου αρτιότητας και κατάτμησης γηπέδων σε 10.000 τμ**

Σε ποιες περιοχές

- Εκτός σχεδίων πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών νομίμως προϋφιστάμενων του 1923 ή εκτός ορίων οικισμών με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους και εμπίπτουν σε ΕΖΔ ή ΖΕΠ

Εξαιρέσεις

- Γήπεδα έκτασης τουλάχιστον 4.000 τ.μ., τα οποία θεωρούνταν άρτια και οικοδομήσιμα κατά τη δημοσίευση του νόμου (2011).
- Ορισμένα έργα (όπως ανόρυξη φρεατίων κλπ)

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Στόχοι διατήρησης για τις περιοχές του δικτύου Natura – άρθρο 8 ν. 3937/2011

Καθορισμός **εθνικών στόχων διατήρησης** των οικοτόπων και ειδών κοινοτικής σημασίας (Παραρτήματα I και II της οδηγίας για τους οικοτόπους)

- Με υπουργική απόφαση κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Φύση 2000
- Στόχος η επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης τους στο σύνολο της εξάπλωσης τους μέχρι το 2020

Που βρισκόμαστε:

- Καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης για 21 φυσικούς τύπους οικοτόπων και 55 είδη ενωσιακού ενδιαφέροντος (υ.α. ΦΕΚ Β' 1375/2021 και ΦΕΚ Β' 1915/2021) (για τύπους οικοτόπων και είδη για τα οποία υφίστανται επαρκή και αξιόπιστα δεδομένα)
- Επικείμενος καθορισμός στόχων για πρόσθετους τύπους οικοτόπων και είδη με το υπό ανάθεση έργο Εποπτείας 2021-2023

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Στόχοι διατήρησης για τις περιοχές του δικτύου Natura – άρθρο 8 ν. 3937/2011 (συν.)

- Καθορισμός **στόχων διατήρησης σε κάθε μία περιοχή**
 - Με την υ.α. για τους εθνικούς στόχους ή άλλες αποφάσεις
 - Ανά ΕΖΔ ή ομάδες τέτοιων
 - Για είδη / οικοτόπους που περιγράφονται στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων
 - ∅ *Εξάιρεση: εκείνα που θεωρούνται μη σημαντικά σύμφωνα με το τ.ε.δ.*
 - Με βάση συγκεκριμένα κριτήρια (π.χ. οικολογικές απαιτήσεις, κατάσταση διατήρησης, απειλές, κίνδυνοι κ.α.)
 - Μετρήσιμοι, ενδεδειγμένοι για την κάθε ΕΖΔ, περιεκτικοί και συνεκτικοί
 - Έλλειψη γνώσης για κατάσταση διατήρησης – ανάγκη για έρευνα και συγκέντρωση στοιχείων

Που βρισκόμαστε:

- Σχέδιο στόχων διατήρησης – Έργο Εποπτείας (2016)
- Επικείμενη θεσμοθέτηση στόχων για ΕΖΔ στο πλαίσιο του LIFE-IP 4 NATURA (για τύπους οικοτόπων και είδη για τα οποία υφίστανται επαρκή και αξιόπιστα δεδομένα)
- Επικείμενη θεσμοθέτηση στόχων με το υπό ανάθεση Έργο Εποπτείας 2021-23

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π. *Περιοχές Natura 2000 και δέουσα εκτίμηση*

- Άρθρο 10 ν. 4014/2011
 - Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (+ προδιαγραφές)
 - Ø Έργα κατηγορίας A εντός περιοχών Natura -> τμήμα της ΜΠΕ
 - Ø Έργα κατηγορίας B εντός περιοχών Natura -> κατάθεση στην αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος της Περιφέρειας
 - Αξιολόγηση της ΕΟΑ
 - Απόφαση επί του έργου (ΑΕΠΟ / ΠΠΔ)
- Για έργα εκτός του δικτύου Natura:
 - «αιτιολογημένη εντολή της αδειοδοτούσας αρχής»
- Εξαιρέσεις

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Άλλα εργαλεία διαχείρισης: Εποπτεία

Άρθρο 11 οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και άρθρο 10 της κ.υ.α. 33318/3028/1998

Εποπτεία

- Εποπτεία και Αξιολόγηση του Καθεστώτος Διατήρησης προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων στην Ελλάδα
- Σύνδεση με την έκθεση για την κατάσταση διατήρησης οικοτόπων και ειδών που υποχρεούται να καταθέσει η χώρα στην Επιτροπή ανά εξαετία (άρθρο 17 οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και 12 οδηγίας 2009/147/ΕΚ)

Τι έχει γίνει

- Έργο Εποπτείας 2016 & υποβολή εκθέσεων
- Υπό ανάθεση το νέο έργο της Εποπτείας (2021-2023)

Μέρος II - Εθνικό σύστημα π.π.

Άλλα εργαλεία διαχείρισης: Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας

Άρθρα 8 & 21 οδηγία 92/43/ΕΟΚ, και άρθρο 7 κ.υ.α. 33318/3028/1998

Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας

- Εργαλείο στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού
- Ολοκληρωμένη παρουσίαση μέτρων για τη διαχείριση και προστασία του δικτύου Natura 2000 και της σχετικής πράσινης υποδομής
- Καθορισμός αναγκών και προτεραιοτήτων χρηματοδότησης, χαρτογράφηση της σύνδεσής τους με τα αντίστοιχα διαρθρωτικά ταμεία, χρηματοδοτικά προγράμματα και εργαλεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τι έχει γίνει

- Υπό εξέλιξη η υλοποίηση του ΠΔΠ 2014-2020
- Σύνταξη και δημοσιοποίηση νέου ΠΔΠ 2021-2027

Μέρος II - Προστασία ειδών

Ενδεικτική επισκόπηση νομοθεσίας

Π.δ. 67/1981 - Προστασία της αυτοφυούς χλωρίδας και αγρίας πανίδας

Ν. 3937/2011 - Προστασία της βιοποικιλότητας

Υπουργικές αποφάσεις ενσωμάτωσης των οδηγιών για τη φύση
(κ.υ.α. 33318/3028/1998 και κ.υ.α. 37338/1807/2010 / κ.υ.α.
8353/276/2012)

Νόμοι κυρωτικοί διεθνών συμβάσεων για την προστασία ειδών

Άλλη ειδική νομοθεσία

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II - Προστασία ειδών

Βασικές απαγορεύσεις

(ενδεικτικά: ΚΥΑ 33318/3028/1998)

Φυτικά είδη

- η εκ προθέσεως αποκομιδή, συλλογή, κοπή εκρίζωση ή καταστροφή δειγμάτων
- η κατοχή, μεταφορά, εμπορία ή ανταλλαγή και προσφορά για εμπορικούς σκοπούς δειγμάτων

Ζωικά είδη

- Κάθε μορφή σύλληψης ή θανάτωσης, εκ προθέσεως, δειγμάτων αυτών των ειδών λαμβανομένων στη φύση
- Εκ προθέσεως παρενόχληση ιδίως κατά την περίοδο αναπαραγωγής
- Εκ προθέσεως καταστροφή ή συλλογή αυγών
- Βλάβη ή καταστροφή των τόπων αναπαραγωγής ή τόπων ανάπαυσης
- Κατοχή, μεταφορά, πώληση, ανταλλαγή κ.α. δειγμάτων ειδών

Εξαιρέσεις

Μέρος II - Προστασία ειδών Άλλα εργαλεία προστασίας

Άρθρο 10 ν. 3937/2011

- Σύνταξη εθνικού καταλόγου σημαντικών ειδών χλωρίδας, πανίδας και άλλων ομάδων οργανισμών, καθώς και τύπων φυσικών οικοτόπων (έγκριση από ΥΠΕΝ/ΥΠΑΑΤ)
- Υποδιαίρεση σε κατηγορίες προστασίας (κατηγορίες κινδύνου των εθνικών κόκκινων καταλόγων)
- Σχέδια Δράσης ειδών
- Προδιαγραφές ΣΔ ειδών – υ.α. ΥΠΕΝ + γνωμοδότηση από Επιτροπή Φύση

Μέρος II - Προστασία ειδών

Προστασία ειδών – Άλλα εργαλεία προστασίας

- Εγκεκριμένα Σχέδια Δράσης (2017)
 - 2 **Εθνικά (για Ασπροπάρη και νανόχηνα)**
 - 1 **Περιφερειακό (Κιρκινέζι)**
- Καθορισμός των προδιαγραφών και του περιεχομένου των σχεδίων δράσης ειδών και τύπων οικοτόπων - υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/104707/2518
- Α' ομάδα νέων σχεδίων: 7 Εθνικά Σχέδια Δράσης Ειδών & 1 Εθνικό Σχέδιο Δράσης Τύπου Οικοτόπου (έγκριση Αύγουστος 2021)
- Β' ομάδα νέων σχεδίων: 4 Εθνικά Σχέδια Δράσης Ειδών (υπό έγκριση)

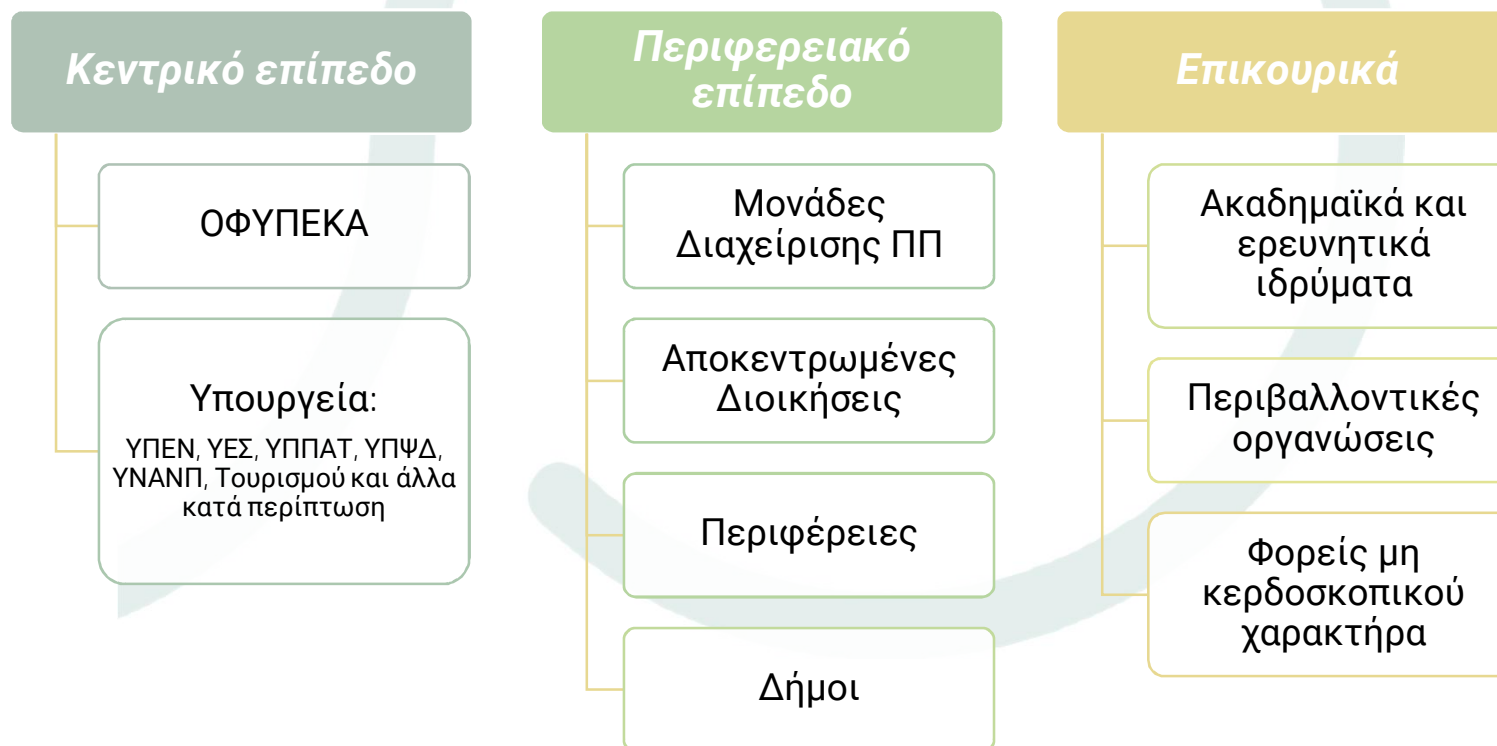

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Ο ν. 4685/20: Ριζική αλλαγή του σχήματος διακυβέρνησης των π.π.

Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση π.π. (άρθρο 26)

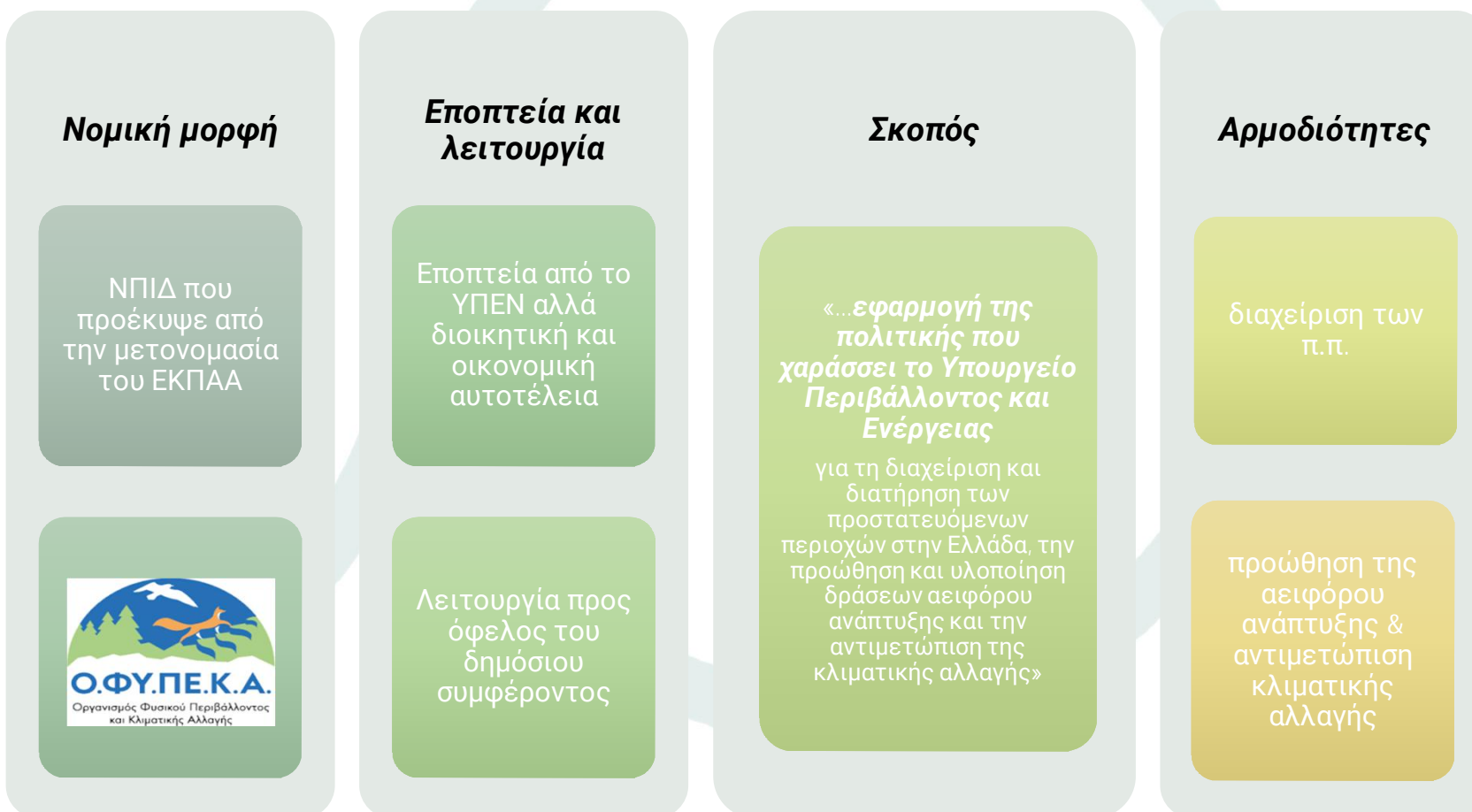
- Οι φορείς και οι μεταξύ τους συστημικές σχέσεις

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (άρθρο 27)

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Αρμοδιότητες του ΟΦΥΠΕΚΑ για τη διαχείριση των π.π. (άρθρο 27)

Συντονισμός, διοικητική υποστήριξη και διαχείριση του εθνικού συστήματος π.π.

- Εκπόνηση Πενταετούς Σχεδίου Δράσης για προγραμματισμό και συντονισμό της διαχείρισης των π.π. και παρακολούθησή του
- Εισηγήση στο ΥΠΕΝ σχεδίων νομοθετικών και κανονιστικών πράξεων
- **Γνωμοδότηση για τη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων σε π.π.**
- Διαχείριση δημόσιων εκτάσεων (από παραχώρηση, μίσθωση κ.λπ).

Επιστημονικές έρευνες και μελέτες, παρακολούθηση

- Ειδική διαδικτυακή πύλη ελεύθερης πρόσβασης για την κατάσταση διατήρησης και το καθεστώς προστασίας της ελληνικής βιοποικιλότητας
- Προγραμματισμό, συντονισμό και υποστήριξη δικτύων για την ετήσια παρακολούθηση της κατάστασης της βιοποικιλότητας

Οικονομικά των π.π. και χρηματοδότηση

- Κατάρτιση και παρακολούθηση της εφαρμογής του Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας
- Διερεύνηση δυνατοτήτων για χρηματοδότηση (π.χ. εθνικά επιχειρησιακά προγράμματα)

Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση

- Συνεργασία με αρμόδιους φορείς και οργανισμούς
- Οργάνωση συνεδρίων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων

Άδειες

- Εισηγήση για δραστηριότητες (π.χ. ομαδικές οικοτουριστικές, αθλητικές δραστηριότητες)
- Συνδρομή για χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Αρμοδιότητες του ΟΦΥΠΕΚΑ για την αειφόρο ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή (άρθρο 27)

Επιστημονική συμβολή και στήριξη στο υπουργείο

- Συλλογή, διαχείριση και επεξεργασία στοιχείων που προέρχονται από τράπεζες δεδομένων και δίκτυα πληροφοριών
- Επιστημονική εποπτεία και καθοδήγηση του Εθνικού Δικτύου Πληροφοριών Περιβάλλοντος, καθώς και άλλων τραπεζών περιβαλλοντικών πληροφοριών
- Σύνταξη ετήσιας έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος της χώρας
- Επιστημονική και τεχνική στήριξη σε υπουργεία για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων και σχεδίων, προγραμμάτων και δράσεων
- Κατάρτιση των εκθέσεων που προβλέπονται από το ενωσιακό δίκαιο
- Επεξεργασία και επεξεργασία μέτρων προληπτικής πολιτικής για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή

Εκπαίδευση και επιμόρφωση

- Διοργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης και συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια κ.α.
- Εκδοτική δραστηριότητα και άλλες ενέργειες προβολής και ενημέρωσης

Συμμετοχή σε προγράμματα

- Εκπόνηση ή εκτέλεση εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων για το περιβάλλον, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Οργανωτική διάρθρωση ΟΦΥΠΕΚΑ (άρθρο 29 & κ.υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/72683/2709)

ΟΦΥΠΕΚΑ						
Διοικητικό Συμβούλιο (διορισμός με υ.α. + πενταετής θητεία με μία ανανέωση) Πρόεδρος, Διευθύνων Σύμβουλος και έως 5 μέλη (συμπεριλαμβάνουν τον εκάστοτε Προϊστάμενο της Γεν. Δ/σης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, τον εκάστοτε Προϊστάμενο της Γεν. Δ/σης Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΝ, και τον εκάστοτε Πρόεδρο της Επιτροπής Φύση 2000)						
1 Γενική Διεύθυνση						
Διεύθυνση Αειφόρου Ανάπτυξης & Κλιματικής αλλαγής	2 Διευθύνσεις Διαχείρισης π.π.		Διεύθυνση Διοικητικού Οικονομικού		(αυτοτελή τμήματα)	
Τμήματα						
Τμήμα Αειφόρου Ανάπτυξης	Τμήμα Κλιματικής Αλλαγής	24 ΜΔΠΠ (παράρτημα I του νόμου)	Τμήμα Διοικητικού	Τμήμα Προμηθειών	Τμήμα Οικονομικού	Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων & Τεχνολογιών Πληροφορικής Τμήμα Διαχείρισης Ερευνητικών Έργων & Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
Επιτροπές Διαχείρισης						
Επιτροπή Φύση 2000 (Στεγάζεται στον ΟΦΥΠΕΚΑ ο οποίος παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη)						

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. Μονάδες Διαχείρισης (άρθρο 34)

24 ΜΔΠΠ (έδρες και παραρτήματα) Χωρική αρμοδιότητα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΙ

Μονάδες Διαχείρισης	Έδρα	Παράρτημα
1. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ, ΔΑΔΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ	Αλεξανδρούπολη	Δαδιά
2. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ- ΒΙΣΤΟΝΙΔΑΣ - ΙΣΜΑΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΠΗΣ	Πόρτο Λάγος	Μεσοχώρι Παρανεστίου
3. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ – ΒΟΛΒΗΣ, ΚΕΡΚΙΝΗΣ, ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Λαγκαδάς Θεσσαλονίκης	Κερκίνη Χαλάστρα Θεσσαλονίκης
4. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Άγιος Γερμανός Φλώρινας	Έδεσσα
5. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	Λιτόχωρο	
6. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ	Ασπράγγελοι Ζαγορίου	
7. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ	Ιωάννινα	Ηγουμενίτσα

1. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ, ΔΑΔΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΡΑΚΗΣ
2. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ- ΒΙΣΤΟΝΙΑΣ - ΙΣΜΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΠΗΣ
3. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ, ΚΕΡΚΙΝΗΣ, ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
4. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
5. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
6. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ
7. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
8. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΣΤΙΝΑΣ
9. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΑΛΦΕΙΩΝ - ΒΟΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
10. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΒΟΛΩΝ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
11. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΚΑΛΑΜΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
12. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΔΕΛΤΑ ΜΕΣΣΟΥ - ΒΙΣΤΟΝΙΑΣ - ΙΣΜΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΠΗΣ
13. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ - ΒΟΛΒΗΣ, ΚΕΡΚΙΝΗΣ, ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
14. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ ΚΑΙ ΕΥΒΟΙΑΣ
15. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ ΠΑΡΟΣΗΣ, ΣΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ ΚΑΛΥΔΝΙΟΥ
16. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
17. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΑΜΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
18. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
19. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΝΟΤΙΩ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
20. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΒΟΡΕΩΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
21. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΡΨΙΝΩΝ ΚΑΛΥΔΝΙΟΥ
22. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΧΕΛΜΟΥ - ΒΟΥΝΩΝ ΚΑΙ
23. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΒΟΛΩΝ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
24. ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΧΕΛΜΟΥ - ΒΟΥΝΩΝ ΚΑΙ

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. Αρμοδιότητες ΜΔΠΠ

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. Επιτροπές Διαχείρισης (άρθρο 35)

Τι είναι	<ul style="list-style-type: none">• Άμισθες τοπικές επιτροπές για την υποστήριξη μιας ΜΔΠΠ στη διαχείριση μιας π.π. ή ομάδας π.π.
Συγκρότηση και σύσταση	<ul style="list-style-type: none">• Απόφαση ΔΣ του ΟΦΥΠΕΚΑ• 5-11 μέλη (μπορεί και παραπάνω με απόφαση ΔΣ εάν η π.π. εκτείνεται σε δύο ή περισσότερες περιφέρειες)
Συμμετοχή	<ul style="list-style-type: none">• ένας επιστήμονας• ένας εκπρόσωπος της Περιφέρειας• ένας εκπρόσωπος του Δήμου• εκπρόσωποι των αρμόδιων αρχών (δασικής υπηρεσίας και λιμενικού σώματος)• ένας εκπρόσωπος πΜΚΟ• εκπρόσωποι παραγωγικών φορέων• εκπρόσωποι άλλων δημόσιων υπηρεσιών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών, παραγωγικών και επαγγελματικών φορέων
Αρμοδιότητες	<ul style="list-style-type: none">• «Με απόφαση του ΥΠΕΝ δύνανται να καθορίζονται οι αρμοδιότητες των Επιτροπών Διαχείρισης»
Λειτουργία	<ul style="list-style-type: none">• Συνεδρίαση τουλάχιστον μια φορά ανά τρίμηνο• Ευθύνη του εκάστοτε Προϊσταμένου της ΜΔΠΠ• Η ΜΔΠΠ αναλαμβάνει τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξή τους

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. Πόροι του ΟΦΥΠΕΚΑ (άρθρο 31)

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π.

Προγραμματικές συμβάσεις (άρθρο 37) & Μνημόνια συνεργασίας (άρθρο 38)

	Προγραμματικές συμβάσεις	Μνημόνια συνεργασίας
Συνάπτει ο ΟΦΥΠΕΚΑ με	<ul style="list-style-type: none">• ΟΤΑ α' και β' βαθμού• Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης	<ul style="list-style-type: none">• δημόσιους φορείς (π.χ. με τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, το Λιμενικό Σώμα, κ.α.)
Δυνατότητα συμμετοχής	<ul style="list-style-type: none">• Ιδρύματα,• ν.π.δ.δ., ή• ν.π.ι.δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	πΜΚΟ
Για επιστημονική παρακολούθηση		<ul style="list-style-type: none">• με ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, ή• άλλα ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα
Ενδεικτικά αντικείμενα (αφορούν τη διαχείριση των π.π.)	<ul style="list-style-type: none">• Π.χ. εφαρμογή της εκτέλεσης τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης κ.α.• Π.χ. συμμετοχή στον τοπικό αντιπυρικό σχεδιασμό	<ul style="list-style-type: none">• Π.χ. συνεργασία και συνεπικουρία για τη φύλαξη των προστατευόμενων περιοχών

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. *Συνεργασία με Περιφέρειες/ Δήμους (άρθρα 39-40)*

- **Κατάρτιση 5ετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης**
 - Συνεργασία με ΜΔΠΠ
 - Σκοπός: συμβατότητα προγραμμάτων με εγκεκριμένα ΣΔ
- **Συνεδριάσεις του Περιφερειακού/ Δημοτικού Συμβουλίου επί θεμάτων που αφορούν τα επιχειρησιακά προγράμματα, τις προγραμματικές συμβάσεις και θέματα που αφορούν τις π.π.**
 - Συμμετοχή των προϊσταμένων των ΜΔΠΠ και των συντονιστών των ΜΔΠΠ
 - Κατόπιν πρόσκλησης από τον πρόεδρο του Περιφερειακού/ Δημοτικού Συμβουλίου

Μέρος II - Διακυβέρνηση π.π. Μεταβατικές διατάξεις (άρθρο 43) και πού βρισκόμαστε σήμερα

Επόμενα βήματα για τη δημιουργία και έναρξη λειτουργίας του ΟΦΥΠΕΚΑ	Εξελίξεις	Μεταβατικό στάδιο
Συγκρότηση ΔΣ	☒	Συνέχιση λειτουργίας ΦΔ - Παλιοί (προ ν. 4519/18) - Νέοι (ίδρυση με ν. 4519/18)
Στελέχωση: (α) Αυτοδίκαιη μεταφορά του προσωπικού του ΕΚΠΑΑ με την ίδια σχέση εργασίας	☒	
Στελέχωση: (β) Απόσπαση προσωπικού από υπουργεία στον ΟΦΥΠΕΚΑ	Εν εξελίξει	
Ορισμός Γενικού Διευθυντή	☒	
Ορισμός προϊσταμένων Διευθύνσεων	Εν εξελίξει	
Έκδοση απόφασης του ΥΠΕΝ με την οποία διαπιστώνεται η έναρξη άσκησης όλων των αρμοδιοτήτων του ΟΦΥΠΕΚΑ		Κατάργηση ΦΔ (ΟΦΥΠΕΚΑ καθολικός τους διάδοχος)
Αυτοδίκαιη μεταφορά όλου του προσωπικού των ΦΔ με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΦΥΠΕΚΑ και τοποθέτηση στις αντίστοιχες ΜΔ		

Πείτε μας τη γνώμη σας

Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση για τη διακυβέρνηση των προστατευόμενων περιοχών;

- Νέα αρχιτεκτονική της διακυβέρνησης, με νέο φορέα (ΟΦΥΠΕΚΑ) και πολλούς εμπλεκόμενους
- Συντονισμός μεταξύ ΟΦΥΠΕΚΑ, ΥΠΕΝ και λοιπών εμπλεκόμενων υπηρεσιών & φορέων σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητές τους για τις προστατευόμενες περιοχές
- Εξασφάλιση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων
- Έκδοση των απαιτούμενων αποφάσεων και άλλων πράξεων για τη λειτουργία του νέου σχήματος διακυβέρνησης και του ΟΦΥΠΕΚΑ
- Συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών και άλλων φορέων στη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών

Ερωτήσεις;

©Χρήστος Σάλλας

Συζήτηση σε ομάδες – Εισαγωγή

Συζήτηση σε ομάδες – *Breakout rooms*

Θέμα Α

Για την προστασία δύο θαλάσσιων και παράκτιων Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ) του δικτύου Natura εκδίδεται υπουργική απόφαση που χαρακτηρίζει την περιοχή ως Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 1650/1986.

- Στο άρθρο 1 της υπουργικής απόφασης αναφέρεται ως **στόχος** η «διατήρηση του παράκτιου υγροτόπου [...]» και η «διατήρηση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων της περιοχής».
- Στην απόφαση προβλέπονται επίσης γενικές **ρυθμίσεις** σε ό,τι αφορά ορισμένες από τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές, χωρίς εξειδίκευση της εφαρμογής τους, ενώ δεν ρυθμίζεται η αλιεία παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ως απειλή στη (μη εγκεκριμένη ΕΠΜ). Σε ό,τι αφορά την αλιεία, γίνεται αναφορά στις κείμενες διατάξεις ρύθμισης της αλιείας βάσει του αλιευτικού κώδικα.

Είναι αυτά σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Θέμα Β

Στην προαναφερθείσα ΕΖΔ, λειτουργεί κτηνοτροφική μονάδα (έργο κατηγορίας Α2 σύμφωνα με τον ν. 4014/11).

Η ΑΕΠΟ εκδόθηκε από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση τον Ιούλιο του 2019 σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του ν. 4014/2011 και κατόπιν εκπόνησης δέουσας εκτίμησης (κατάθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και στο άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 4014/2011 διαδικασία.

- Η ΕΟΑ και η αξιολόγηση των στοιχείων από την αδειοδοτούσα αρχή κατέληξε ότι το έργο **δεν δύναται να παραβιάσει την ακεραιότητα** του εν λόγω τόπου.
- Το έργο αυτό λειτουργεί σύμφωνα τους όρους της ΑΕΠΟ του, ωστόσο υπάρχουν αναφορές περιβαλλοντικών οργανώσεων ότι **η λειτουργία του προκαλεί υποβάθμιση** στον παρακείμενο υγρότοπο, όπου εντοπίζεται ο τύπος οικοτόπου 1150* Παράκτιες λιμνοθάλασσες του Παραρτήματος Ι και για τον οποίο, μεταξύ άλλων, έχει οριστεί η εν λόγω ΕΖΔ.

Τι πρέπει να συμβεί σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Θέμα Γ

Ο επενδυτής ενός γηπέδου γκολφ (έργο κατηγορίας Α σύμφωνα με τον ν. 4014/11), η εγκατάσταση του οποίου σχεδιάζεται εντός της ως άνω ΕΖΔ, καταθέτει φάκελο περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένης της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4014/2011.

- Καθότι δεν έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης για την εν λόγω περιοχή, η ΕΟΑ λαμβάνει υπόψη τους θεσμοθετημένους (βάσει του ν. 3937/11) **εθνικούς στόχους διατήρησης** για τα κύρια είδη και οικοτόπους για τα οποία έχει χαρακτηριστεί η εν λόγω ΕΖΔ.
- Καταλήγει δε στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω έργο δεν δύναται να επηρεάσει τον τόπο αυτό κατά τρόπο σημαντικό και **δεν δύναται παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου** καθότι δεν επηρεάζει τους στόχους διατήρησης των εν λόγω ειδών και οικοτόπων σε εθνικό επίπεδο.

Είναι αυτά σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Άρθρο 6 (οδηγία 92/43/ΕΟΚ)

1. Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη **καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης** που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.
2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να **αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη** για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.
3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως **είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο**, λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησής του**. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.

Συζήτηση σε ομάδες – Ερμηνεία ΔΕΕ

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Συστηματική και τελεολογική ερμηνεία από το ΔΕΕ

- «Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, **μια διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της**, αλλά και το **πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται** καθώς και τους **σκοπούς που επιδιώκονται με τη ρύθμιση** της οποίας η διάταξη αποτελεί μέρος [Αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 2020, *Alianța pentru combaterea abuzurilor*, C-88/19, EU:C:2020:458, σκέψη 29, καθώς και της 2ας Ιουλίου 2020, *Magistrat der Stadt Wien* (Κρισητός), C-477/19, EU:C:2020:517, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]» (C-849/11, σκ. 45).

Θέμα Α

Για την προστασία δύο θαλάσσιων και παράκτιων Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ) του δικτύου Natura εκδίδεται υπουργική απόφαση που χαρακτηρίζει την περιοχή ως Περιοχή Προστασίας της Βιοποικιλότητας σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 1650/1986.

- Στο άρθρο 1 της υπουργικής απόφασης αναφέρεται ως **στόχος** η «διατήρηση του παράκτιου υγροτόπου [...]» και η «διατήρηση των θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων της περιοχής».
- Στην απόφαση προβλέπονται επίσης γενικές **ρυθμίσεις** σε ό,τι αφορά ορισμένες από τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στις περιοχές αυτές, χωρίς εξειδίκευση της εφαρμογής τους, ενώ δεν ρυθμίζεται η αλιεία παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζεται ως απειλή στη (μη εγκεκριμένη) ΕΠΜ. Σε ό,τι αφορά την αλιεία, γίνεται αναφορά στις κείμενες διατάξεις ρύθμισης της αλιείας βάσει του αλιευτικού κώδικα.

Είναι αυτά σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α – σύνοψη (1/2)

- Οι στόχοι είναι **υπερβολικά γενικοί και αόριστοι**.
- Η ελληνική νομοθεσία **δεν προβλέπει στόχους διατήρησης ανά περιοχή Natura 2000**.
- Το άρθρο 6(1) της οδηγίας για τους οικοτόπους επιτάσσει τη θέσπιση των μέτρων διατήρησης, αλλά προ πάντων, **την ουσιαστική εφαρμογή τους μέσω πλήρων, σαφών και επακριβών μέτρων**.
- Το κανονιστικό πλαίσιο που παρουσίασε η Ελληνική Δημοκρατία **έχει γενικό και κατευθυντήριο χαρακτήρα και απαιτεί μέτρα συγκεκριμενοποίησης για την ουσιαστική εφαρμογή του**.
- Τα «μέτρα» **δεν είναι προσαρμοσμένα σε συνάρτηση με τους στόχους διατήρησης και είναι ελλιπή**, και έχουν **είτε υπερβολικά γενικό είτε υπερβολικά αποσπασματικό χαρακτήρα**.

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α – σύνοψη (2/2)

Τα μέτρα για την αλιεία

- Τα μέτρα στις κείμενες διατάξεις ρύθμισης της αλιείας βάσει του αλιευτικού κώδικα, **δεν είναι απαραίτητα ελλιπή.**
- Μπορεί και να είναι αρκετά, και **να πληρούν στη συγκεκριμένη περίπτωση τις απαιτήσεις της οδηγίας για τους οικοτόπους.**
- Σύμφωνα με τον Κανονισμό για την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, τα κράτη μέλη πρέπει **να εγκρίνουν μέτρα διατήρησης που είναι αναγκαία για την τήρηση των υποχρεώσεών τους**, μεταξύ άλλων, λαμβάνοντας υπόψη την οδηγία για τα πουλιά και **το άρθρο 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους.**

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α - νομολογία

Για τους στόχους

- «[...] στόχοι όπως η «διατήρηση του υγροτόπου του Σχινιά» και η «διατήρηση των οικοσυστημάτων της περιοχής» είναι **υπερβολικά γενικοί και αόριστοι για να θεωρηθούν ως «στόχοι διατήρησης» κατά την έννοια της οδηγίας για τους οικοτόπους**. Ομοίως, όπως υποστήριξε η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της, η ελληνική νομοθεσία δεν προβλέπει **στόχους διατήρησης σχετικά με τους κύριους τύπους φυσικών οικοτόπων και τα κύρια είδη που απαντούν στις εν λόγω ΕΖΔ** και παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση [...]. (C-849/19, σκ. 58-59).

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α - νομολογία

Για τις ρυθμίσεις (1/3)

- «Περαιτέρω, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας για τους οικοτόπους επιτάσσει όχι μόνον τη θέσπιση των μέτρων διατήρησης που είναι **αναγκαία για την παραμονή σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης** των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών εντός της οικείας περιοχής, **αλλά επίσης, και προ πάντων, την ουσιαστική εφαρμογή τους μέσω πλήρων, σαφών και επακριβών μέτρων, ώστε να μην καταστεί η διάταξη αυτή άνευ πρακτικής αποτελεσματικότητας** [πρβλ. αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2007, Επιτροπή κατά Αυστρίας, C-508/04, EU:C:2007:274, σκέψη 73, καθώς και της 17ης Απριλίου 2018, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Δάσος της Białowieża), C-441/17, EU:C:2018:255, σκέψεις 213 και 214]» (C-849/19, σκ. 77).

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α - νομολογία

Για τις ρυθμίσεις (2/3)

- «[...] από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι το κανονιστικό πλαίσιο που παρουσίασε η Ελληνική Δημοκρατία **έχει γενικό και κατευθυντήριο χαρακτήρα και απαιτεί μέτρα συγκεκριμενοποίησης για την ουσιαστική εφαρμογή του**, με αποτέλεσμα να μην πληροί τις απαιτήσεις που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 75 έως 79 της παρούσας απόφασης» (C-849/19, σκ. 82).
- «Επιπλέον, όπως επισημαίνει η Επιτροπή με το δικόγραφο της προσφυγής της, δεδομένου ότι δεν καθορίστηκαν στόχοι διατήρησης για τις εν λόγω ΕΖΔ, τα «μέτρα» που επικαλείται η Ελληνική Δημοκρατία **δεν είναι προσαρμοσμένα σε συνάρτηση με τους στόχους αυτούς** και, ιδίως, σε συνάρτηση με τη σειρά των προτεραιοτήτων που αφορούν κάθε ΕΖΔ, κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της οδηγίας για τους οικοτόπους» (C-849/19, σκ. 85).
- «Επιπροσθέτως, **τα μέτρα αυτά είναι ελλιπή**, καθόσον δεν συνιστούν μέτρα διατήρησης **καθορισθέντα με συστηματικό τρόπο, σε συνάρτηση με τις οικολογικές απαιτήσεις κάθε τύπου οικοτόπου και κάθε είδους που απαντά σε εκαστο των επίδικων ΤΚΣ**. Πραγματι, τα εν λόγω μέτρα έχουν **είτε υπερβολικά γενικό είτε υπερβολικά αποσπασματικό χαρακτήρα**, καθόσον, παραδείγματος χάριν, αποσκοπούν μόνο στην προστασία των υδρόβιων πτηνών ή των λιμναίων οικοτόπων, αλλά δεν μεριμνούν για την προστασία των θαλάσσιων οικοτόπων και ειδών. [...]». (C-849/19, σκ. 86).

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Α

Για τις ρυθμίσεις (3/3) – Αλιεία

Άρθρο 11 του Κανονισμού 1380/2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική

Μέτρα διατήρησης απαραίτητα για τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που ορίζει η ενωσιακή περιβαλλοντική νομοθεσία

«1. Τα κράτη μέλη εξουσιοδοτούνται **να εγκρίνουν μέτρα διατήρησης που δεν θίγουν τα αλιευτικά σκάφη άλλων κρατών μελών**, εφαρμόζονται στα ύδατα υπό την κυριαρχία ή τη δικαιοδοσία τους και **είναι αναγκαία για την τήρηση των υποχρεώσεών τους** σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ, το άρθρο 4 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, ή **το άρθρο 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ**, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι συμβατά με τους στόχους του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού, να ανταποκρίνονται στους στόχους της οικείας νομοθεσίας της Ένωσης που έχουν σκοπό να εφαρμόσουν, και να είναι εξ ίσου αυστηρά με τα μέτρα που προβλέπονται στη νομοθεσία της Ένωσης».

Θέμα Β

Στην προαναφερθείσα ΕΖΔ, λειτουργεί κτηνοτροφική μονάδα (έργο κατηγορίας Α2 σύμφωνα με τον ν. 4014/11).

Η ΑΕΠΟ εκδόθηκε από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση τον Ιούλιο του 2019 σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του ν. 4014/2011 και κατόπιν εκπόνησης δέουσας εκτίμησης (κατάθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και στο άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 4014/2011 διαδικασία.

- Η ΕΟΑ και η αξιολόγηση των στοιχείων από την αδειοδοτούσα αρχή κατέληξε ότι το έργο **δεν δύναται να παραβιάσει την ακεραιότητα** του εν λόγω τόπου.
- Το έργο αυτό λειτουργεί σύμφωνα τους όρους της ΑΕΠΟ του, ωστόσο υπάρχουν αναφορές περιβαλλοντικών οργανώσεων ότι **η λειτουργία του προκαλεί υποβάθμιση** στον παρακείμενο υγρότοπο, όπου εντοπίζεται ο τύπος οικοτόπου 1150* Παράκτιες λιμνοθάλασσες του Παραρτήματος Ι και για τον οποίο, μεταξύ άλλων, έχει οριστεί η εν λόγω ΕΖΔ.

Τι πρέπει να συμβεί σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Β - σύνοψη

- Η **έγκριση σχεδίου σύμφωνα με το άρθρο 6(3) προϋποθέτει ότι αυτό έχει κριθεί** ως μη δυνάμενο να επιφέρει υποβάθμιση ή σημαντικές διαταράξεις και κατά την έννοια του άρθρου 6(2).
- **Ωστόσο, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, ακολούθως, ένα τέτοιο σχέδιο αποδεικνύεται ικανό να επιφέρει υποβάθμιση ή ενοχλήσεις.** Σε μια τέτοια περίπτωση, εφαρμόζεται το άρθρο 6(2).
- Συνεπώς, εάν μια **εκ των υστέρων εξέταση** θεωρεί κατάλληλη, θα πρέπει **να διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 6(3).**
- Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 2(9) του ν.4014/2011, εάν διαπιστωθούν **σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον**, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει **πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς.**

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Β - νομολογία

Σχέση μεταξύ άρθρου 6(2) και 6(3) (1/2)

- «[...] η **έγκριση σχεδίου δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 3 προϋποθέτει ότι αυτό έχει κριθεί ως μη δυνάμενο να παραβιάσει την ακεραιότητα του οικείου τόπου και, κατά συνέπεια, ως μη δυνάμενο να επιφέρει υποβάθμιση ή σημαντικές διαταράξεις κατά την έννοια της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου.**
- **Εντούτοις δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, ακολούθως, ένα τέτοιο σχέδιο αποδεικνύεται, ελλείψει οιασδήποτε πλάνης των αρμοδίων αρχών, ικανό να επιφέρει υποβάθμιση ή ενοχλήσεις.** Σε μια τέτοια περίπτωση, η εφαρμογή του άρθρου 6, παραγράφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων, καθιστά δυνατή την επιδίωξη του ουσιώδους σκοπού της διατηρήσεως και της προστασίας της ποιότητας του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένης της διατηρήσεως των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, όπως τονίζεται στην πρώτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας.» (C-127/02, σκέψεις 35-37).

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Β - νομολογία

Σχέση μεταξύ άρθρου 6(2) και 6(3) (2/2)

«Συνεπώς, **αν μια εκ των υστέρων εξέταση**, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας περί οικοτόπων, πρέπει να θεωρηθεί, εν προκειμένω **«κατάλληλο μέτρο»** κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, η εξέταση αυτή πρέπει **να ορίζει λεπτομερώς ποιους κινδύνους υποβαθμίσεως ή ενοχλήσεων** που θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως συνεπάγεται η εκτέλεση του οικείου σχεδίου ή έργου και **να διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής**» (C-399/14, σκέψη 53-54).

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Β - νομολογία

Σχέση μεταξύ άρθρου 6(2) και 6(3) και αδειοδότηση στην Ελλάδα

Άρθρο 2 παρ. 9 ν. 4014/2011

«Σε περίπτωση που διαπιστωθούν, από τα πορίσματα των τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων του άρθρου 20 του παρόντος, **σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον**, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει **πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς**. Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δύναται επίσης να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών».

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Extra: Σχέση μεταξύ του άρθρου 6 (3) και 6 (1) στην Ελλάδα

Άρθρο 47 παρ. 3 ν. 4685/2020

«Με τα **προεδρικά διατάγματα** της παραγράφου 4 του άρθρου 21 **προβλέπεται ότι εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες** εντός των προστατευόμενων περιοχών, **οι οποίες είναι νομίμως αδειοδοτημένες και λειτουργούν σύμφωνα με τους όρους της άδειάς τους, υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής.**

Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή για τα έργα ή τις δραστηριότητες που έχουν περιβαλλοντικούς όρους, ακολουθείται η διαδικασία της **παραγράφου 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011 (Α' 209)**. Εάν πρόκειται για δραστηριότητες που δεν ανήκουν στην κατηγορία Α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, εντός ενός (1) έτους από την ισχύ του **προεδρικού διατάγματος η διαπίστωση αυτή γίνεται μέσω Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης που εγκρίνεται από την αρμόδια Διεύθυνση της οικείας Περιφέρειας** και περιλαμβάνει τα στοιχεία που ορίζονται στη διάταξη της παραγράφου 8 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011. [...]

Έργα/δραστηριότητες
κατηγορίας Α

Δραστηριότητες εκτός
κατηγορίας Α

Θέμα Γ

Ο επενδυτής ενός γηπέδου γκολφ (έργο κατηγορίας Α σύμφωνα με τον ν. 4014/11), η εγκατάσταση του οποίου σχεδιάζεται εντός της ως άνω ΕΖΔ, καταθέτει φάκελο περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένης της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4014/2011.

- Καθότι δεν έχουν καθοριστεί στόχοι διατήρησης για την εν λόγω περιοχή, η ΕΟΑ λαμβάνει υπόψη τους θεσμοθετημένους (βάσει του ν. 3937/11) **εθνικούς στόχους διατήρησης** για τα κύρια είδη και οικοτόπους για τα οποία έχει χαρακτηριστεί η εν λόγω ΕΖΔ.
- Καταλήγει δε στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω έργο δεν δύναται να επηρεάσει τον τόπο αυτό κατά τρόπο σημαντικό και **δεν δύναται παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου** καθότι δεν επηρεάζει τους στόχους διατήρησης των εν λόγω ειδών και οικοτόπων σε εθνικό επίπεδο.

Είναι αυτά σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ;

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Γ – σύνοψη (1/2)

Δέουσα εκτίμηση και στόχοι διατήρησης

- Σύμφωνα με το άρθρο 6(3), της οδηγίας για τους οικοτόπους, **ο σημαντικός χαρακτήρας της επιπτώσεως** ενός σχεδίου **σε έναν τόπο** συνδυάζεται με τον **σκοπό διατηρήσεως του τόπου αυτού**.
- Όταν ένα σχέδιο **ενδέχεται να επηρεάσει την επίτευξη των σκοπών διατήρησης** του συγκεκριμένου τόπου, **πρέπει οπωσδήποτε να θεωρείται ως δυνάμενο να επηρεάσει τον τόπο αυτό κατά τρόπο σημαντικό**.

Στόχοι διατήρησης και ακεραιότητα του τόπου

- Ένα σχέδιο **παραβιάζει την ακεραιότητα ενός τόπου**, αν **ενδέχεται να εμποδίσει τη διασφάλιση της διατήρησης** των συστατικών χαρακτηριστικών **που αποτέλεσαν τον λόγο καταχώρισης** του τόπου αυτού στον κατάλογο των ΤΚΣ.
- Αν **δεν έχουν οριστεί στόχοι διατήρησης** για έναν τόπο, η δέουσα εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει ως στόχο **τη διασφάλιση της μη υποβάθμισης** των τύπων οικοτόπων ή των οικοτόπων ειδών που απαντώνται στον τόπο και/ή της μη σημαντικής διατάραξης των ειδών.

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Γ – σύνοψη (2/2)

Ακεραιότητα ενός τόπου

- «...το συνεκτικό σύνολο της οικολογικής δομής, της λειτουργίας και των οικολογικών διεργασιών του τόπου...»
- Τόπος **υψηλού βαθμού ακεραιότητας**:
 - οι εγγενείς δυνατότητες για την επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου εκφράζονται στην πράξη,
 - η **ικανότητα της περιοχής για αποκατάσταση και αυτοανανέωση υπό δυναμικές συνθήκες διατηρείται**, και
 - απαιτείται ελάχιστη εξωτερική διαχειριστική υποστήριξη.

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Γ - νομολογία

Δέουσα εκτίμηση και στόχοι διατήρησης (1/3)

- «Όπως προκύπτει από το άρθρο 6, παράγραφος 3, πρώτη περίοδος, της οδηγίας περί οικοτόπων, σε συνδυασμό με τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω οδηγίας, **ο σημαντικός χαρακτήρας της επιπτώσεως επί ενός τόπου** σχεδίου μη άμεσα συνδεδεμένου ή αναγκαίου για τη διαχείριση αυτού του τόπου **συνδυάζεται με τον σκοπό διατήρησης αυτού του τόπου** [...].
- [Ό]ταν **ένα σχέδιο ενδέχεται να επηρεάσει την επίτευξη των σκοπών της διατήρησης του συγκεκριμένου τόπου, πρέπει οπωσδήποτε να θεωρείται ως δυνάμενο να επηρεάσει τον τόπο αυτό κατά τρόπο σημαντικό.** Στο πλαίσιο της προοπτικής εκτιμήσεως των επιπτώσεων του συγκεκριμένου σχεδίου, **ο σημαντικός χαρακτήρας αυτών των επιπτώσεων** πρέπει, όπως υποστήριξε ουσιαστικώς η Επιτροπή, να καθορίζεται, μεταξύ άλλων, **υπό το πρίσμα των ειδικών περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και προϋποθέσεων του τόπου τον οποίο αφορά το σχέδιο.**» (C-127/02, σκέψεις 46-48).

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Γ – νομολογία

Στόχοι διατήρησης και ακεραιότητα του τόπου (2/3)

- **Στις περιπτώσεις στις οποίες δεν έχουν οριστεί στόχοι διατήρησης για έναν τόπο,** και έως ότου οριοτούν, η δέουσα εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει ως ελάχιστη παραδοχή ότι ο στοχος **έγκειται στη διασφάλιση της μη υποβάθμισης των τύπων οικοτόπων ή των οικοτόπων ειδών που απαντώνται στον τόπο σε επίπεδο κατώτερο του υφιστάμενου ή της μη σημαντικής διατάραξης των ειδών,** σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 παράγραφος 2 και με την επιφύλαξη της αποτελεσματικότητας των μέτρων διατήρησης που απαιτούνται για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του άρθρου 6 παράγραφος 1» (Ερμηνευτικός οδηγός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σελ. 54).
- «Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας για τους οικοτόπους πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ένα σχέδιο που δεν συνδέεται άμεσα ή δεν είναι άμεσα αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου **παραβιάζει την ακεραιότητα του τόπου αυτού, αν ενδέχεται να εμποδίσει τη διασφάλιση της διατήρησης των συστατικών χαρακτηριστικών του οικείου τόπου που έχουν σχέση με την παρουσία ενός φυσικού οικοτοπού προτεραιότητας,** του οποίου ο σκοπός διατήρησης αποτέλεσε τον λόγο καταχώρισης του τόπου αυτού στον κατάλογο των ΤΚΣ, κατά την έννοια της οδηγίας αυτής. **Για να γίνει η εξακρίβωση αυτή, πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της προφύλαξης.**» (C-258/11, σκέψη 48).

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Μέρος II – Συζήτηση σε ομάδες

Ερμηνεία και εφαρμογή της οδηγίας για τους οικοτόπους & νομολογία του ΔΕΕ

Θέμα Γ - οδηγός ΕΕ

Ακεραιότητα του τόπου (3/3)

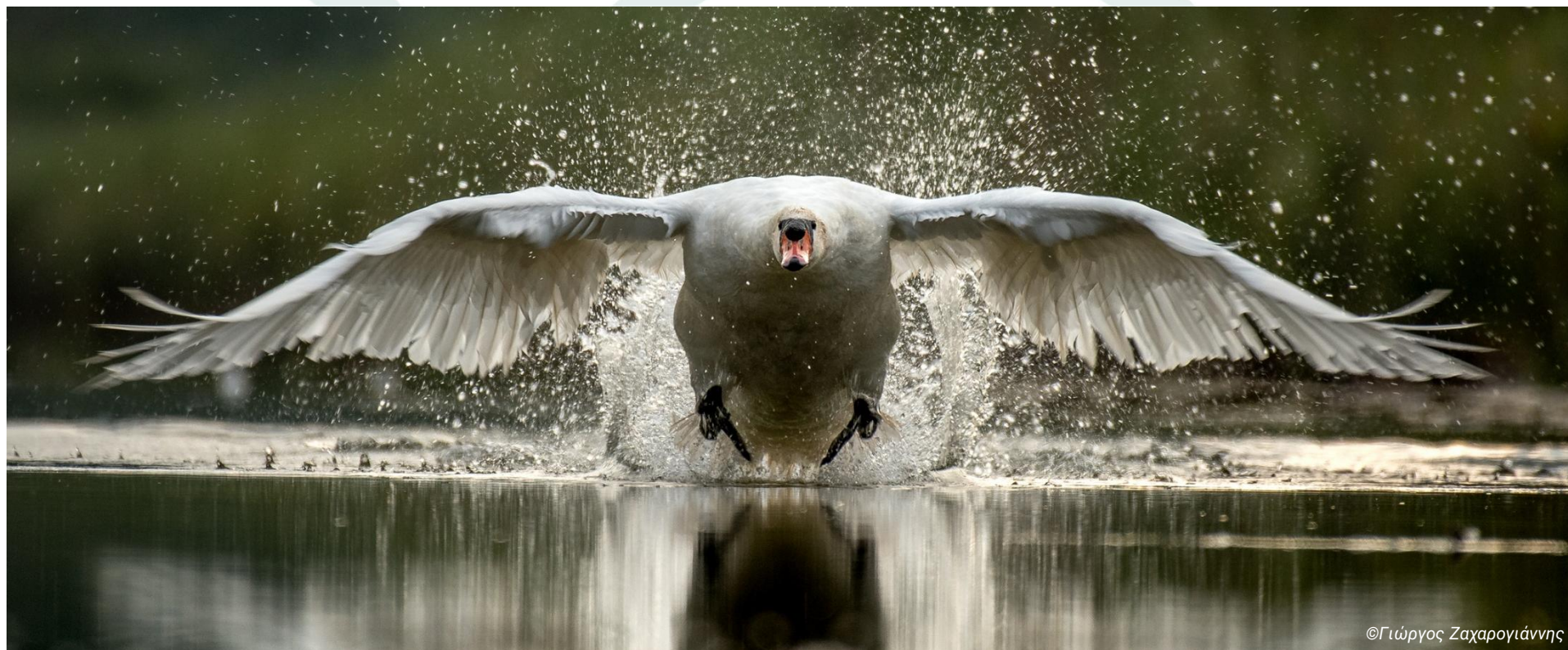
«Η **«ακεραιότητα του τόπου»** μπορεί πρακτικά να οριστεί ως το **συνεκτικό σύνολο της οικολογικής δομής, της λειτουργίας και των οικολογικών διεργασιών του τόπου**, σε όλη την έκτασή του, που επιτρέπει στον τόπο να διατηρεί τους οικοτόπους, το σύμπλεγμα οικοτόπων και/ή τους πληθυσμούς των ειδών βάσει των οποίων χαρακτηρίστηκε ο τόπος.

Ένας τόπος **περιγράφεται ως υψηλού βαθμού ακεραιότητας** όταν οι εγγενείς δυνατότητες για την επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου εκφράζονται στην πράξη, όταν η **ικανότητα της περιοχής για αποκατάσταση και αυτοανανέωση υπό δυναμικές συνθήκες διατηρείται**, και όταν απαιτείται ελάχιστη εξωτερική διαχειριστική υποστήριξη» (Ερμηνευτικός οδηγός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σελ. 55).

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Σύντομη αξιολόγηση
Η γνώμη σας είναι πολύτιμη!

©Γιώργος Ζαχαρογιάννης

Σύντομο ανώνυμο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης σεμιναρίου

Συνέχεια του προγράμματος ενδυνάμωσης ικανοτήτων

Επόμενα βήματα

- Αποστολή υλικού σεμιναρίου και βεβαιώσεων παρακολούθησης
- Συνέχιση δράσεων κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων

Δείτε επιπλέον

- Ηλεκτρονική πλατφόρμα εκπαίδευσης «Εδώ ζούμε» (<https://edozoume.gr/e-learning/>)
- Ιστοσελίδα LIFE-IP 4 NATURA: Εδώ ζούμε (<https://edozoume.gr/>)
- Online περιήγηση στην έκθεση με τους νικητές του 1^{ου} πανελλήνιου φωτογραφικού διαγωνισμού "Click στη Φύση" (<https://www.photo.gr/newss/art-news/natura-2000-awards/>)

Με τη συγχρηματοδότηση του προγράμματος LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)

Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!

©Σάκης Πάλλας

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)
Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των
περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και
των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Παράρτημα VI: Ηλεκτρονική πλατφόρμα «Εδώ ζούμε»

Εκπαιδευτικό και συνοδευτικό υλικό για τις δράσεις
του προγράμματος κατάρτισης και ενδυνάμωσης
ικανοτήτων των εμπλεκόμενων μερών (2020-2021)

Παραδοτέο Δράσης C.5

WWF Ελλάς
Νοέμβριος 2021

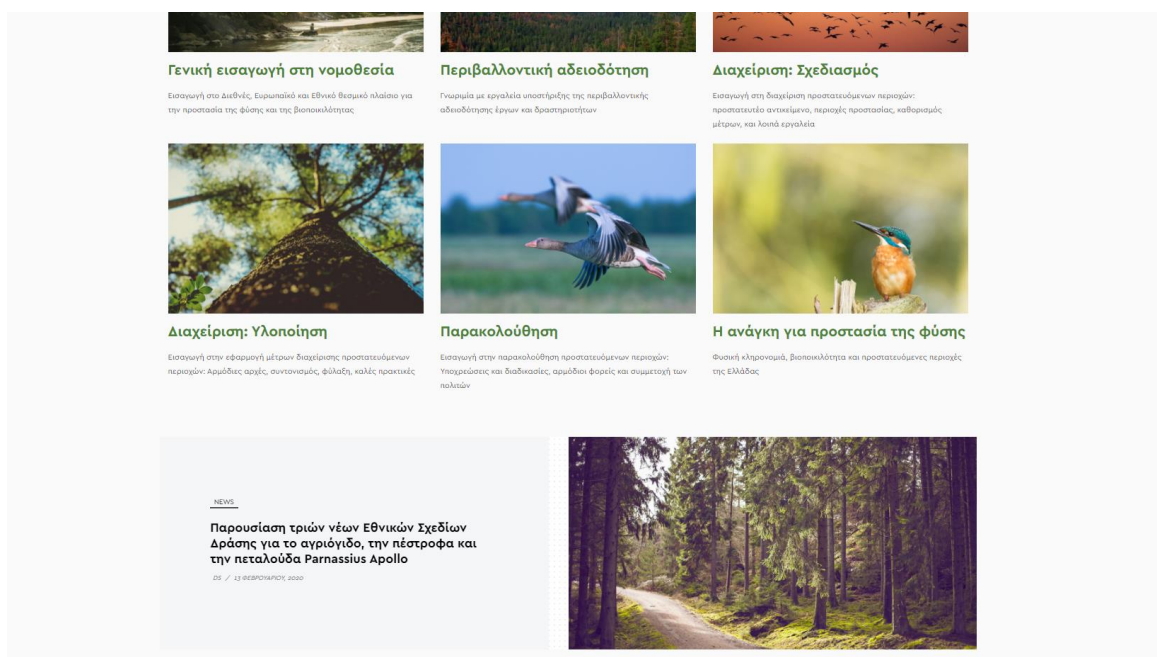

Ακολουθως παρουσιάζονται ενδεικτικά χαρακτηριστικές εικόνες από την αρχική σελίδα, τα διάφορα μενού, το εκπαιδευτικό περιβάλλον, τα μαθήματα, τα ερωτηματολόγια, καθώς και τη βεβαίωση παρακολούθησης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας (<https://edozoume.gr/e-learning>).

ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ 1

ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ 2

ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ 3

ήξερες ότι...

η μεγαλύτερη αποικία αργυροπελεκάνων του κόσμου ζει στην Ελλάδα;

το δίκτυο Natura 2000 προστατεύει το Εθνικό Πάρκο Πρεσπών.

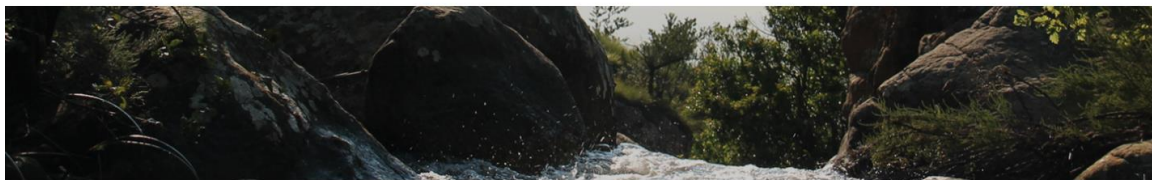

ακολουθήστε μας: [f](#) [t](#) [i](#) [v](#) [e](#)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ

ΑΡΧΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΕΔΩ ΖΟΥΜΕ

- Το έργο LIFE-IP & NATURA
- Το πρόγραμμα κατάρτισης και ενδυνάμωσης ικανοτήτων
- Η ηλεκτρονική πλατφόρμα κατάρτισης

ακολουθήστε μας: [f](#) [t](#) [i](#) [v](#) [e](#)

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

[ΑΡΧΙΚΗ](#)
[ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ](#)
[ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ](#)
[ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)
[ΣΥΝΔΕΣΗ / ΕΓΓΡΑΦΗ](#)
[ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΕΔΩ ΖΟΥΜΕ](#)

Συχνές Ερωτήσεις

Τι θα μου προσφέρει η παρακολούθηση αυτής της εκπαίδευσης; ▼

Τι περιεχόμενο καλύπτει αυτή η πλατφόρμα; ▲

Η παρούσα πλατφόρμα σχεδιάστηκε μετά από διερεύνηση και καταγραφή των αναγκών κατάρτισης και ενημέρωσης των εμπλεκομένων με τις περιοχές Natura 2000 στην Ελλάδα.

Το περιεχόμενο διαμορφώνεται με βάση τις ανάγκες αυτές, και προσφέρεται σαν ολοκληρωμένη πρόταση κατάρτισης ανάλογα με την ομάδα εμπλεκομένων όπου ανήκει ο κάθε εκπαιδευόμενος (απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο εγγραφής). Το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής πλατφόρμας περιλαμβάνει κείμενα, βίντεο, συμπληρωματικό υλικό προς λήψη από τον εκπαιδευόμενο, και παραπομπές σε εξωτερικές σελίδες για καλύτερη κατανόηση και επιπρόσθετες πληροφορίες. Επιπλέον ανά διαστήματα θα διοργανώνονται ζωντανές διαδικτυακές συνεδρίες.

Πόσα μαθήματα μπορώ να παρακολουθήσω; / Μπορώ να επιλέξω μαθήματα; ▼

Θα προστίθενται επιπλέον μαθήματα στο μέλλον; ▼

Τι άλλη χρήση μπορεί να έχει αυτή η πλατφόρμα; ▼

Μπορώ να την προτείνω σε φίλους ή συναδέλφους μου; ▼

ΣΥΝΔΕΣΗ/ ΕΓΓΡΑΦΗ

[ΑΡΧΙΚΗ](#)
[ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ](#)
[ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ](#)
[ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)
[ΣΥΝΔΕΣΗ / ΕΓΓΡΑΦΗ](#)
[ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΕΔΩ ΖΟΥΜΕ](#)

Σύνδεση

Ψευδώνυμο ή ηλεκ. διεύθυνση

Συνθηματικό

Να με θυμάσαι

Σύνδεση

Ξεχάσατε τον κωδικό σας?

Εγγραφή

Δεν έχετε λογαριασμό; Δημιουργήστε παρακάτω

Δημιουργία Λογαριασμού

τα μαθήματά μας

Ενδεικτικά παρουσιάζονται κάποια από τα μαθήματα της πλατφόρμας.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ

ΑΡΧΙΚΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΕΔΩ ΖΟΥΜΕ

τα μαθήματά μου

Βασιλική Ορφανού
v.orfanou@wvf.gr

Καλωσήρθες!

Εδώ θα βρεις τα προτεινόμενα μαθήματα σύμφωνα με την ιδιότητά σου.
Όταν ολοκληρώσεις την παρακολούθηση αυτών των μαθημάτων θα λάβεις ένα πιστοποιητικό παρακολούθησης και θα βρεις πρόσθετες επιλογές μαθημάτων.

4 Μαθήματα
2 Ολοκληρωμένα

Τα μαθήματά μου

Επίλεψη λίστας

- Διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ
- Σύνομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

[ΑΡΧΙΚΗ](#)
[ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ](#)
[ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ](#)
[ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)
[ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ](#)
[ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ](#)
[ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΕΔΩ ΖΟΥΜΕ](#)

Σύντομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο

87% ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ
Τελευταία ημερομηνία παρακολούθησης Νοέμβριος 13, 2020 10:38 ημ
ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα περιγράφει συνολικά τα εκατομμύρια μοναδικούς ζωντανούς οργανισμούς που κατοικούν στη Γη, τα οικοσυστήματά τους, και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους. Η αναγνώριση της αξίας της βιοποικιλότητας, και η επιστημονικά τεκμηριωμένη διαπίστωση του αυξημένου ρυθμού απώλειάς της λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας, οδήγησαν σε συντονισμένη δράση για την προστασία της σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στόχοι μαθήματος:

- Γνωριμία με την έννοια της βιοποικιλότητας
- Κατανόηση της αξίας, των απειλών, και της ανάγκης προστασίας της
- Σύντομη εισαγωγή στον ρόλο του περιβαλλοντικού δικαίου

Μαθήματα Ενότητας Επίδειξη Λίστας

* Τι είναι η βιοποικιλότητα
7 Κεφάλαια | 3 Ερωτηματολόγια

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

87% ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ
3/7 βήματα
https://edozoume.gr

Σύντομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο
←

* Τι είναι η βιοποικιλότητα

7 Κεφάλαια | 3 Ερωτηματολόγια

- Ο όρος «βιοποικιλότητα»
- Αξία της βιοποικιλότητας
- Απειλές για τη βιοποικιλότητα
- Βιοποικιλότητα στην Ελλάδα
- Ο ρόλος του περιβαλλοντικού δικαίου στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για την βιοποικιλότητα
- Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για τη βιοποικιλότητα
- Πείτε μας τη γνώση σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας
- Πείτε μας τη γνώση σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας

Τι είναι η βιοποικιλότητα

Τα μαθήματά μου - Σύντομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο - Τι είναι η βιοποικιλότητα
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Περιεχόμενο Μαθήματος 87% ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ | 4/7 βήματα

- Ο όρος «βιοποικιλότητα»
- Αξία της βιοποικιλότητας
- Απειλές για τη βιοποικιλότητα
- Βιοποικιλότητα στην Ελλάδα
- Ο ρόλος του περιβαλλοντικού δικαίου στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για την βιοποικιλότητα
- Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για τη βιοποικιλότητα
- Πείτε μας τη γνώση σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας
- Πείτε μας τη γνώση σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας

www.edozoume.gr

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εδώ Ζούμε

Σύνταξη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό θέμα

Τι είναι η βιοποικιλότητα

Καφάλαιο > Ερωτηματολόγιο

- Ο όρος «βιοποικιλότητα»
- Αίτια της βιοποικιλότητας
- Αναγνώριση για τη βιοποικιλότητα
- Βιοποικιλότητα στην Ελλάδα
- Ο ρόλος του περιβαλλοντικού θεσμού στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Διατήρηση της γνώνως μας για την βιοποικιλότητα
- Διατήρηση της γνώνως μας για τη βιοποικιλότητα
- Ρόλος μας τη γνώνως μας για το μάθημα της βιοποικιλότητας
- Ρόλος μας τη γνώνως μας για τα θέματα της βιοποικιλότητας

Ο όρος «βιοποικιλότητα»

Το μάθημα μου - Σύνταξη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό θέμα - Τι είναι η βιοποικιλότητα - Ο... ΔΙΑΔΗΛΗΘΕΙΣΤΕ

Η βιολογική ποικιλότητα ή βιοποικιλότητα περιγράφει την ποικιλία όλων των μορφών ζωής στη Γη, σε διαφορετικά επίπεδα:

- τα είδη και τα γονίδια τους,
- τις βιοκοινότητες και τα οικοσυστήματα που αυτά σχηματίζουν, καθώς και
- τις σχέσεις μεταξύ ειδών και οικοσυστημάτων.

Περιλαμβάνει τον τρόπο έκφρασης ή εκτίμησης της ποικιλότητας που υπάρχει στα διάφορα επίπεδα οργάνωσης της ζωής, αντανάκλα τον αριθμό, την ποικιλία και τη μεταβλητότητα των ζωντανών οργανισμών και των συστημάτων που αυτά συγκροτούν. Το κάθε επίπεδο έχει διαφορετική σημασία, αλλά στην πραγματικότητα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα ενός ενιαίου συνόλου. Επιπλέον, η βιοποικιλότητα αλλάζει με το πέρασμα του χρόνου, καθώς τα είδη ανταγωνίζονται μεταξύ τους ή αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ο όρος «βιοποικιλότητα» καθιερώθηκε στη διάσκεψη κορυφής του Ρίο ντε Τζανέιρο, το 1992, όπου υπεγράφη και η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα (Convention on Biological Diversity, CBD).

Learning to protect biodiversity Watch later Share

Πηγή: UNESCO

Για περισσότερα...

Προηγούμενο Ενότητα
Επόμενο Κεφάλαιο

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗΣ

Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για την βιοποικιλότητα

Τα μαθήματά μου > Σύντομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο > Τι είναι η βιοποικιλότητα > Δοκιμάσ... **ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ**

Το ακόλουθο ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με στόχο την ανακεφαλαίωση και επανάληψη του υλικού για την βιοποικιλότητα.

Ερωτηματολόγιο

? Δοκιμάστε τις γνώσεις σας για τη βιοποικιλότητα

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Πείτε μας τη γνώμη σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας

Τα μαθήματά μου > Σύντομη εισαγωγή στη βιοποικιλότητα & το περιβαλλοντικό δίκαιο > Τι είναι η βιοποικιλότητα > Πε... **ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ**

Παρακαλούμε συμπληρώστε το ακόλουθο ερωτηματολόγιο και πείτε μας τη γνώμη σας για το περιεχόμενο του μαθήματος και τη λειτουργία της πλατφόρμας κατάρτισης.

Ερωτηματολόγιο

? Πείτε μας τη γνώμη σας για το Μάθημα της βιοποικιλότητας

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ

Βεβαίωση παρακολούθησης

Ο/Η ...
παρακολούθησε επιτυχώς τον θεματικό κύκλο κατάρτισης με τίτλο:

Το νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας και τις περιοχές Natura 2000

που περιλαμβάνει τα μαθήματα:

- Βιοποικιλότητα και δίκαιο
- Διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας
- Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας, με έμφαση στο δίκτυο Natura 2000
- Εθνικό νομικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας

και αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος που προσφέρεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα εκπαίδευσης «Εδώ Ζούμε e-learning» στο πλαίσιο της Δράσης C.5 «Κατάρτιση και ενδυνάμωση ικανοτήτων» του έργου LIFE με τίτλο «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» (LIFE16 IPE/GR/000002 – LIFE-IP 4 NATURA).

Σχεδιασμός & δημιουργία περιεχομένου: WWF Ελλάς
Ημερομηνία xx/xx/xxxx

edozoume.gr/e-learning